49րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1398 Կ. ՊՈԼԻՍ ՈՒՐԲԱԹ 13/26 ՅՈՒՆՎԱՐ 1906 30 ԶԻԼԳԱՏԷ 1323 – 13 ՔԵԱՆՈՒՆԸ ՍԱՆԻ 1321

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ԲՈԼՈՐ ԿԸ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
33, Գօշկ Ալի Համամի, 33

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

[illegible]

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته در
صاحب امتیازی : اوهانس قربه
اداره‌خانه‌سی باب عالی جاده‌سنده نومرو ٣٨

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղշ.	50 ղշ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	18 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցման համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՆՈՐ ԹԵՐԹՕՆ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„Ի

Արտառոց Կտակ Մը

ՈՒՂԵՒՈՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆՆԵՐՈՒՆ

Ամէնէն հետաքրքրականը

Ամէնէն արտառոցը

Եւ ամէնէն զուարճալին

Պիտի յաջորդէ Ձնախառնիկ ադամանդներու գողութեան, որ այսօր կ'աւարտի, այնքան հաճելի ժամանց մը պատճառելէ ետք մեր բոլոր ընթերցողներուն։

Մանզումէի Դ. Երեսի նոր թերթօնը, որ ֆրանսացի հռչակաւոր հեղինակի մը գրչէն ելած է, արտառոցի յուզումներու, տենդագին զգայնութիւններու և արտակեդրոն յղացումներու ճարտարութեան համադրութիւն մըն է, ուր 60 միլիոն տոլարի (15 միլիոն ոսկիի) ժառանգութեան մը հետապնդումները կը պատմուին տարօրինակ ու անակնկալ դէպքերու շարայարութիւններով։

Երեւակայեցէք ամերիկացի միլիոնատէր մը որ կեանքի տափակութիւններէն զեր ի վեր բան մը, տրտակեդրոն գործ մը ընելու տենչանքով, աներեւակայելի միջոց մը կը գտնէ իր վրայ խօսեցնել տալու համար և կը յաջողի յետ մահու Ամերիկայի բովանդակ բնակչութիւնը հետ ի հետ հետաքրքրել

ԱՐՏԱՌՈՑ ԿՏԱԿ ՄԸ

պատրաստելով։

Միայն Ամերիկացի մը պիտի կրնար ա'յս աստիճան տարօրինակ յղացում մը ունենալ և ընկերային ամէն դասակարգերուն երեւակայութիւնները վառել, հրահրել, միլիոններու տիրացման հեռապատկեր մը գծելով ամէնուն աչքին առջեւ։

Այս ուղեւորական նոր ու նորանշան վէպին հեղինակը գիտցած է ճարտարօրէն պատկերացնել ոանքիական զարմանահրաշ կեանքին բոլոր դրուագները, րեբօրդըրներու նրբամիտ հնարքները և կասկուած միլիոնները ձեռք ձգելու համար ոսկիի ծարաւով տոչորող մարդոց հետ ի հետ տրչաւը քաղաքէ քաղաք, գիւղէ գիւղ։

Ուրեմն կը յանձնարարենք մեր բոլոր ընթերցողներուն որ հաճելի և հետաքրքրաշարժ ժամանց մը վայելելու համար կարդան Մանզումէի Դ. երեսի նոր թերթօնը

ԱՐՏԱՌՈՑ ԿՏԱԿ ՄԸ

զոր պիտի սկսինք հրատարակել յառաջիկայ Երկուշաբթի օրէն։

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Ս. Ծննդեան շնորհաւորութեան առթիւ տխուր պատահութիւնը ունեցանք ականատես և ականջալուր ըլլալու Բաբգէն վարդապետին մէկ չահատակութեան։ Աններելի համարձակութեամբ մը Հայր Սուրբը, որ օր մը առաջ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցած էր Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ, հեսարացիներու հասցէին բերնէն փախցուց —կը սրինք յուսալ— անգիտակցաբար անշահ ու անշնորհ բառ մը, զոր փողոցը լքուած տղայ մը անգամ պիտի ամչնար արտասանելէ այնպիսի առթիւ մը և այնպիսի ընկերութեան մը մէջ։

Պարզ պատմութիւնը ինքնին պերճախօս է, և մանրամասնութեան մտնելու հարկ չկայ։ Միայն թէ չա'տ կը ցաւինք որ Բաբգէն վարդապետ ոչ թէ չարդարացուց իրեն վրայ դրուած յոյսերը, այլ կանխահասօրէն ինկաւ կացութեան մը մէջ՝ որ պատուաբեր չէր իրեն։ Հազիւ թէ Լոյսի խմբագրապետութիւնը ստանձնելով քիչ շատ համակրութիւն շահելու պատրուակ մը գտաւ ձեռքը, սկսաւ չարաչար գործածել զայն հակաճառութեան ոգի մը ցոյց տալով, և հին հաշիւներ մաքրելու գործիք մը ծառայեցնելով Վահան վարդապետին թերթը։

Կրօնական լոյս սփռելու պաշտօն ունեցող ա'յդ վարդապետը, որ հակառակ զինքը արդարացնելու համար եղած բոլոր ջանքերուն դրամական զեղծումի մը ամբաստանութեան տակ կը հեծէ, ի՞նչպէս կը նետէ իր աստիճանին, իր դիրքին գործածելու աղտոտ բառ մը, անարգանք մը Կեսարացիներուն հանդէպ, որոնց մէջ իրեն բարեբարողներ ալ կան, որոնց մէջ Դիոգինեսեան լապտերով համակրողներ կը փնտռէ, որոնց շուրջ կը ոլքայ անպաշտօն վարդապետի մը բովանդակ ժամավաճառութեամբ։

Զվայլեցուցինք ասիկա վարդապետին, և խանարհաբար դիտել տուինք իրեն թէ այդ անարգած դասակարգին մէջ իր սիրածներն ալ կան։ Վարդապետը՝ թերեւս այնպիսիներու քով ինքզինքը չքմեղացնելու համար, պատ ի պատ յայտարարութիւններ ըրաւ թէ անիկայ կեսարացի չէ, ուզեց վերջապէս մանուածել, թէեւ իր բացարձակ անարգանքին աղտոտութեան տակ կը ջանար ծածկել աշխատասէր, պարկեշտ, գործունեայ տարր մը։

Բայց դժբախտաբար խնդիրը հո՛ն է որ վարդապետ մը բերնէն, և ուսեալ ու բարեկիրթ ծախուած վարդապետի մը բերնէն, Լոյսի խմբագրապետ վարդապետին բերնէն առանձ անճանաչ ու ժահահոտ բառ մը դուրս կ'ելնէ, ինչ որ ամօթ է պարզապէս, չըսելու համար ուրիշ բան։ Բայց, վարդապետի հանգամանքը թողլով, ուրիշ պարագայ մըն ալ կայ։ Նոր իմացանք թէ Բաբգէն վարդապետ Կիւլէսէրեան ազնուատոհմ գերդաստանին կը պատկանի. գերդաստանի մը շառաւիղը եղող Բաբգէն վարդապետ,— որ հարկ տեսած է վերջերս առհմիկ ամեն դաւանիլ զինքը,— ի՞նչպէս կը համարձակի արտասանել այդ գերդաստանէն։

Զերկարենք. այս ամբողջին միակ պատճառը վարդապետին ծանօթ յուսակնութիւնն է։ Պարզ գերդաստան բառ մըն է, սակայն ո՛րքան պերճախօս նշան է այս յուսակնութեան։ Բարեկեցիկ և ոչ-բարեկեցիկ, ճշմարտապէս ազնուական և ոչ-ազնուական ննջեցեալներու տէրերը լուկ ընտանիք բառը կը գործածեն իրենց վիճակը, ուրախութիւնը և շնորհակալութիւնը յայտնելու համար։ Ո՞ւրկէ ուր սա՛ գերդաստանը Լոյսի անցեալ շաբթուան թիւին մէջ։ Ի՞նչ տեսակ նախանձախնդրութիւն՝ պարզ ընտանիքի մը, համեստ օրհաճնիի մը տան ճակատը փակցնել գերդաստան բազմադղորդ և ձայնաշատ բառը։ Բաբգէն վարդապետին բարացուցական այս բառը ոչինչ կուտայ մեզ հեռեւցնել՝ եթէ ոչ այն բացարձակ հակառակութիւնը՝ որ կը զանուի գերդաստանիկի մը բարեմոյն նկարագրին և Ս. Ծննդեան շնորհաւորութեան առթիւ Բաբգէն վարդապետին գործածած յանդուգն և տափակ բառին միջեւ։

Պարագայ մը կայ զոր կարելի չէ չշեշտել, երբ կղերին հետ ռ. և. է յարաբերութեան մէջ մտնել ուզենք։ Թէ իսկ քննադատենք անոնց ընթացքը, թէ մեր ռ. և. է դիտողութիւնը ընենք անոնց պաշտօնավարութեան մասին, պարտաւոր ենք սակայն պատկառիլ անոնց ներկայութենէն, ճանչնալ անոնց տիտղոսն ու պաշտօնին դիրքը, և անկ եղած մեծարանքը ընել անոնց իբրեւ թէ փիլիսոփաները ըլլար ան մեր կղերական դասակարգին մէջ։

Քաղաքավարական ցոյցերը՝ զորս քննադատը կ'ընէ քննադատածին, ամէն անգամ որ անոր պատահի անոր ընկերանայ դիպուածով կամ յարմարութեամբ մը, ի հարկէ չի նշանակեր թէ յետոյշեւմը կ'ընէ իր քննադատութեանց և դիտողութեանց, մանաւանդ երբ փորձերը կ'ապացուցանեն լիովին թէ այդպիսի հանդիպումներ և յարմարութիւններ ընկերային վայելչութիւններ են միայն, և քննադատը իր պարտքը կատարած է այդպիսի պատահմունքներէ վերջ ալ։ Գովեստի բառերու վարժուած ըլլալով, մեր անձուկ փառասիրութիւնը ուրիշներուն գրուածքներով գոհացուած տեսնելու փափաքը ա՛յնքան կարգացուցած է որ ա՛լ վարժուած ենք քննադատութեան աղբիւրները չորցնել մեր կղերականի կամ աշխարհականի դիրքերուն առջեւ։

Ո. և. է քննադատուած կղեր չի յաժարիր երբեք ճշմարտութեան նշանախեց մը իսկ տեսնելու գրուածներուն մէջ։ Նախապաշարում մը դարձած է կղերին համար գովեստը, և այդ սփրատրփ շրջանակէն դուրս ամէն բան դատ է, արհամարհելի է մեր կղերին համար։ Նոյնքան մըն ալ մեզ՝ աշխարհականներուս համար։

Այս խուսափանքին գլխաւոր պատճառն է կարեւոր ակարութիւն մը արժանիքի կողմէ։

Արժանիքին գիտակցութիւնը նախ ենթական ի՛նք պէտք է ունենայ։ Մարդ մինչեւ որ իր կարեւորութեան մասին ինք իրեն մէջ չչինէ համեստ գաղափար մը, ո՛չ ուղղութիւն կ'ունենայ և ոչ ալ կը յառաջդիմէ իր ասպարէզին մէջ։ Առնենք, զոր օրինակ, կղերէն դուրս ուսուցիչը և վաճառականներու համար անհրաժեշտ եղող գրագիրը կամ քարտուղարը։ Այս երկու դասակարգին պատկանողներէն անոնք կրնան օգտակար ըլլալ եթէ իրենց ներսիդին գոյացուցած են իրենց ներքին արժանիքին մասին գիտակցութիւն մը։ Ասով կրնան հասկնալ իրենց պաշտօնին պատասխանատուութիւնը, և դիրքին ալ կարեւորութիւնը։ Ասոնք կրնան բարձր պահել իրենց կոչումը, ազնուացնել զայն, և հարկ եղած մեծարանքին ու պատկառանքին արժանանալ։

Բայց ահա ընտրութեան այս փափուկ կէտին անչափելի սահմաններուն վրայ է վտանգը. Ներքին արժանիքին գիտակցութիւնը կրնայ այլասերիլ հպարտութեան, որ բուն արժանիքին ուրացումն է, հերքումն է անձնական ամէն կարեւորութեան։ Այս երկու եզրերուն մէջ օրինաւոր տարբերութիւնը դնելու և ըմբռնելու անկարող ուսուցիչը և քարտուղարը արդէն իսկ այդ ներքին արժանիքին գիտակցութիւնը չունենար, որովհետեւ յուսակնոտութիւնը արժանիք չէ երբեք, հետեւաբար յուսակնոտը զուրկ է այն ինքնածին պատկառանքէն, որ հանդէպ անձի մը կը բղխի ուրիշ անձի մը մէջ։ Արժանիքին ծաղիկը համեստութիւնն է, և յուսակնոտութիւն կամ հպարտութիւն չի բուսնիր բնաւ ճշմարիտ արժանիքին արգիւնաբեր անդաստանին մէջ։

Ամէնէն ձանձրացուցիչ, անտանելի ըլլալու չափ արհամարհելի մարդը յուսակնոտն է, բնութիւնը ո'ր ասպարէզին մէջ ալ դրած ըլլայ զայն։ Անշուշտ, անքաղաքավար մարդու մը թերութիւնները կը ներուին, բաւական է որ գիտնայ թէ մէկուն ոգիութիւնը և միւսին անքաղաքավարութիւնը մասնաւոր բաներ չեն, նպատակաւոր յերիւրումներ չեն։ Բայց յուսակնոտին մէջ ոլլանդակ էութիւն մը կը տեսնուի, ան ինք իրմով լեցուած է, իր հղճիմ անկարողութեան մէջ կ'ենթադրէ երեւակայական մեծութիւններ, ցնորք մըն է ամբողջ անձը, և գիտցածը՝ որ մանրադիտական քանակութիւն մըն է միայն, կը ստուարացնէ, կ'երկարաձգէ, փքացուցող ճամարտակութիւն մը ցանց կուտայ բոլոր անձին, և պարապութեան ջուրերուն մէջ կը խորասուզուի կատարած թեւածներով։ Այս պատճառաւ պատիւը և յարգանքը կը զլացուի յուսակնոտին, մինչ խոնարհամիտը՝ թերեւս նուազ ցուցադրուած՝ կը վայելէ տպաւորաբար ամէնուն մեծարանքը, որ առաջին անգնահատելի վարձքն է իր ասպարէզին։

Արժանիքին ներքին գիտակցութիւնը թագուն հանգամանք մը ունի. ան ներքին դրամագլուխն է մեզի համար. արուեստին մէջ գործելու և յաջողելու խանարհ միջոցն է. եթէ վաստկես զայն ցուցադրութեամբ, ունայնամիտ կ'ըլլաս. ան քու ետդ է, եթէ կրնանք այսպէս ըսել, զոր պարտիս զուրգուրանքով պահպանել էութեանդ ներքին ալքերուն մէջ։ Մշակուած եսի մը առաջին արդիւնքն է խոնարհութիւնը, որ կը բարձրացնէ։ Բոլոր մեծ գիտուններ, իմաստասէրները, քերթողները, եկեղեցական պաշտօնեաները խոնարհ եղած են և հետեւաբար բարձրացած են. անոնք իրենց եսը իրենց գործին մէջ դրին միայն, զայն յառաջացնելու և զարգացնելու համար, և համբաւի, բուն արժանիքի կուռքերը եղան, ճշմարիտ պաշտելութեան մը առարկաներ։

ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ՀԱԿԱՊԱՏԿԵՐ

Տարեգլխոյ առթիւ ազգատ հիւանդաց խնամակալութիւնը նպաստ հաւաքելու համար տուն տուն պտտած պահուն, անգիտակցաբար կը զարնէ նախ դուռը՝ մեր տաղանդաւոր կատակերգակ Զափրաստի որ հակառակ իր արդի չքաւոր ու խղճալի վիճակին, կը հանէ երկու հատ երկու ղրուշնոց կը ցնծայ, թերեւս իր ամբողջ հարստութիւնը այդ գիշերուան։

Ազգատ ու գթութեան իսկապէս արժանի, բայց սրտով հարուստ անձի մը կարեկցութեան այդ օրինակը մխիթարական երեւոյթը ունի իր մէջ, ու կը մեղմացնէ հոգիիս այն տաժանագին կծկումը որուն պատճառ եղած է փոքրոգի հարուստի մը աններելի մէկ արարքը։

Անցեալ տարի էր, Կաղանդին առջի իրիկունը, երբ մութը դեռ նոր գետինն էր առած, Հայ և Յոյն չքաւոր լակոտներ, գոյնզգոյն թուղթերով զարդարուն լապտերներ ձեռքերնին, սկսած էին արդէն դուռնէ դուռ ման գալ, ու իրենց մանկունակ կերկերուն երգերով — աւելի պոռալով քան թէ երգելով — տեսակ մը ցաւագին ցնծութիւն ցանցըռնել, գիւղին ցուրտ ու ձիւնոտ մթնոլորտին մէջ։

Ուրախութեան այդ ընդհանուր արտայայտութեան մէջ, ես ու երկու ընկերներս, կը պատրաստուէինք դուրս ելլելու։

Ազգատ հիւանդաց խնամակալութիւնը, օր առաջ հրաւիրած էր զմեզ որ այդ իրիկունը, սովորականին պէս, թաղեցիներէն մէյմէկ կամաւոր նուէր խնդրենք ի նպաստ աղքատներուն։

Հէգ ու անպաշտպան հիւանդներու աղերսարկու ձայնն էր որ կը պարտաւորէր զմեզ հնչեցնել երջանիկներու ականջին իրենց ցաւին ու պէտքին աղաղակ հեծեծանքը ու դէպի կարեկցութիւն հրաւիրել զանոնք։

Մէկ խօսքով, իրենց հիւանդագին վիճակովը կրկնապէս դժբաղդ եղող աղքատներուն տառապանքը մեղմացընելու նպատակաւ՝ մուրալու, ուրիշին ձեռք երկնցնելու պարտականութիւնը ստանձնած էինք միրայօժար։ Ուստի, ճամբայ ելանք առաջնորդ առնելով ժամկոչ մը լապտեր ի ձեռին։

Զիւնին դէմ ձեռքերնիս ու դէմքերնիս ցուրտ, սակայն սրտերնիս անսահման և անանուն հրճուանքէ մը տաքցած զգալով, ինչ ըսել՝ քնիս չէինք գիտնար ամէն անոնց՝ որոնք ուրախ զուարթ, ինքնայօժար, նոյն իսկ ակնկալածէն ա՛լ աւելի բան մը կը վճարէին մեզ, չի մոռնալով միանգամայն շնորհակալ ըլլալու այն զոհողութեան համար, զոր իրենց խօսքով, հաճեր էինք ստանձնել այդ ցասկալի օդին։

Կարգը եկաւ որ ափ առնենք, մեր թաղին ամէնէն հարուստներէն ճանչցուած մէկուն դուռը՝ որուն մինչեւ բացուիլը պէտք եղաւ որ հինգ վայրկեանի չափ դողդղայինք, գլխերնուս վար մաղուող ձիւնի հատիկներուն տակ։

Դուռը կը բացուի, ու աղան, սակիններուն պոհապան այդ անզգայ արարածը, կը հաճի վերջապէս դուրս ելլել իր ճաշասրահէն, այծի մը պէս ծամծմելով բերնի պատառին Ռնացորդ մասը, ու առանց բարեւ-Աստծո-բարիևիլ, չոր ու ցամաք ō... բարի եկաք մը կ'ըսէ մեզ, քաղաքավարական (!) անտեկ շարժուձեւով մը՝ որ իր ետին կեցողը անպատճառ այնպէս կարծած է թէ փորին հարուստ մը իջեցուցած ենք։ Ու յետոյ, անտարբեր, կ'սկսի չրթները սրբել ձեռքը բռնած անձեռոցին ծայրովը։

Ընկերներէս մին, որ թաղին մէջ, այդ աղայէն շատ աւելի յարգուած անձնաւորութիւն մըն էր «բարի եկանք» կ'արձագանգէ, առանց մոքէն անցնելու որ աղքատախնամի մարդոց երեսին ըսուած «օ բարի եկաք»ը՝ բուն իսկ աղքատներուն ըսուած «բարի եկաք»ին պէս «երթաք բարով»ի նշանակութիւնը կրնար ունենալ, սա տարբերութեամբ որ «Օ...» մը աւելի ըսուած էր մեզի, թերեւս մեր և աղքատներուն մէջ տարբերութիւն մը դրած ըլլալու փափկանկատութեամբ։

Կծծի ըլլալը չգիտցող չի կար, բայց այդ աստիճան, կրթութեան տարրական պայմաններուն մէջ թերացող մը ըլլալը թէեւ կրնայինք մեկնել, սակայն նկատելով որ ցորեկ մը ու գիշեր մը պիտի տեւէ ճամբորդութիւնը և այդ ժամանակամիջոցին ուտելու ռ. և. է բան մը չունիմ, ստիպուեցայ յետաձգել ճամբորդութիւնս մինչեւ որ քիչ մը պաշար հայթայթեմ։

Ասպարեզմանա կառախումբերուն ամէնուն ալ մէջ չարտա առնելով նրուագախումբ մը կը գտնուի, Լավառէտ հետեւեալ օրը մեկնելիք կառախումբին նուագածուներուն պետը գտնելով, անոր հետ պայմանաւորուեցաւ որ, ճամբան ինք գերման նուագներ ածէ և աստ փոխարէն իրաւունք ունենայ ձրիաբար ճաշելու։ Հետեւաբար այլ եւս ռ. և. է արգելք չկար ու հետեւեալ օրը Լավառէտ երկու անգլիացիներուն հետ շոգեկառք նստաւ։

Ճամբան ո՛չ միայն կը նուագէր Լավառէտ, այլ և ամբողջ ուղեւորները կը զուարճացնէր իր համեղ խօսուածքներով ու սիրուն, զուարթ կատակներով։ Շատեր լսելով որ միմիայն փորը կշտացնելու պայմանով կը նուագէ, չէին հաւատար և կը կարծէին որ միլիոնատէր զբօսաշրջիկ մըն է և կատակի համար տեսակ պայման մը կրնքած է, որովհետեւ ոչ ոք կրնար հաւատալ որ այսչափ աչքբաց ու հմուտ անձ մը գրպանը դրամ չունենար։

Իսկ գալով Պօլօնիի, ոստիկանները ճամբայ ելլելէ ետք տարօրինակ փոփոխութիւն մը տեսան անոր վրայ. մինչդեռ առաջ շարունակ կը գանգատէր, կը դժգոհէր, կը պոռչտար, հիմա բոլորովին հեզ ու համբերատար աղի մը առած՝ քմծիծաղով կը պատասխանէր ոստիկաններուն, երբ անոնք Ռօղէնշթայն անունը տային իրեն։

Կառախումբը հետզհետէ անցաւ Զապատկա, Պաեա, Ակրամ և Շթայներուց կայարանները ուր ձայն ձուն չհանեց Պօլօնի, իսկ երբ մէկ երկու քիլոմէթրի չափ միայն հեռու մնացին Թրիէսթէէն, ոստիկանին դառնալով,

—Հաս ֆրանսական հիւպատոսը կայ, ըսաւ, ես զայն տեսնել կ'ուզեմ անպատճառ, պէտք է որ զիս իրեն տանիք։

—Ամէնէն առաջ ոստիկանատուն պիտի երթաք։

(Շարունակելի)

ՁԵՌՆԱՐԿԱՒՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՐՋԱՆԸ

ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՓԱՐԱՑՈՎ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԼԳ.

ՇՈԳԵՊԻՆԴ ՎԵՐԱԴԱՐՁ ԴԷՊԻ ԵՒՐՈՊԱ

Վէճը վերջացաւ այլեւս երկու ուղեւորներու միջեւ, որոնք ոստիկաններուն ուշադրութենէն զերծ մնալու համար սփրթուեցան լռել։ Կառախումբը արագ արագ առհելով վերջապէս ժամը 7ին հասաւ Սէքանինի կայարանը։ Շոլչէ ու Լավառէտ անմիջապէս վար ցատկեցին կառախումբէն և թեւ թեւի տուած ուղղուեցան ճաշարան մը ուր լաւ մը ճաշեցին։ Կառախումբը չէր կրնար երկար ատեն սպասել, ուստի ոստիկան Շոլչէ Լավառէտի ձեռքերէն բռնելով,

—Հիմա բաժանումի ժամը հասաւ, ըսաւ, դուք կարելի է հոս մնաք, իսկ մենք պիտի շարունակենք մեր ճամբորդութիւնը այս կառախումբով։

—Այո՛, պատասխանեց Լավառէտ, ես դեռ որոշում մը չեմ տուած և կը ցաւիմ որ այսչափ հաճելի ճամբորդութենէ մը ետք պիտի զրկուիմ ձեր ուղեկցութենէն։

—Ընդհակառակը ամէնէն մեծ զրկանքը իմս է, յարեց ոստիկանը, ձեր բարեկամութիւնը անջինջ պիտի մնայ սրտիս խորը և պիտի ջանամ ուրիշ ծառայութիւնով մը փոխարինել անգիտակցաբար ձեզ հասուցած չարիքս, ասոր համար միշտ ներողութիւն կը խնդրեմ։

—Կ'աղաչեմ անցած բաներուն վրայ չխօսինք, եթէ քիչ մը խաբեր իջնենք խնդրոյն, կարելի է ես ձեզի նրախտապարտ ըլլալու հարկին մէջ կը գտնուիմ. ինչ որ է գացենք այդ կէտը, հիմա ես ձեզմէ խնդիրք մը ունիմ։

—Ի՞նչ է, ըսէ՛ք, պատրաստ եմ կատարելու։

—Իմ ուղետոմսս մինչեւ Թրիէսթէ ճամբորդելու համար գնած էիք այնպէս չէ՞։

—Այո՛։

—Ուրեմն հաճեցէք ինծ տալ զայն որ ռ. և. է օգտակարութիւն չունի ձեզ համար։

Ոստիկան Շոլչէ առանց ո՛ և է առարկութեան ուղետոմսը Լավառէտի յանձնելով,

—Բան մը կը մոռնաք, պատռեց Լավառէտ, ըսաւ երբ Պաքսուի մէջ զձեզ ձերբակալեցի քառասուն փարա ելաւ ձեր դրպանէն, հաճեցէք զայն ալ ետ առնել։

—Առանց բաներուն կարեւորութիւն կուտաք, կը խնդրեմ որ ձերբակալմանս պահուն վրաս գտնուած քառասուն փարան տէրին Շոլչէին յանձնէք որ պահէ իբր յիշատակ մը իմ ձեր ընտանիքին նկատմամբ տածած բարեկամութեանս։

Կառախումբին մեկնելու ժամը հասաւ, Լավառէտ քառասուն տարուան բարեկամի նման ողջագուրուեցաւ Շոլչէի հետ որ վակոն մտնելուն պէս կառախումբը ճամբայ ելաւ։ Երիտասարդ խմբագիրը աչքովը բաւական տեղ հետեւեցաւ Շոլչէի որ վակոնին պատուհանէն բարեւներ կ'ուղղէր իրեն երկու ձեռուըներովը և թաշկինակը կ'երերցնէր։

Ալ հիմա բոլորովին ազատ էր Լավառէտ. Պօլօնի երկու ոստիկաններուն հետ Թրիէսթէ գացած էր և հիմա ոչ ոք կար որ արգելք յարուցանէր։ Կառախումբին մեկնելէն ետք Սըր Մօոլթօն ու աղջիկը Լավառէտի քով գալով,

—Հիմա ի՞նչ պիտի ընենք, ըսին։

—Բան մը պիտի չընենք, պատասխանեց երիտասարդը. ես մինչեւ Թրիէսթէ ճամբորդելու համար ուղետոմս մը ունիմ, ժամը երեքի կառախումբով

չիտակը ու մէկերնիս խելք էինք ըրեր։

Ներս մտած առեննիս փողոցին դուռը վրայ ըրած էինք, ու մարդուկը, եռամսեայութեան այդ կենդանի ամբարտակը, ահեցնելով որ իր «բարի եկաւ»ին բուն նշանակութիւնը սխալ հասկըցուած է, առանց դեգերելու կը յառաջանայ ու անպատկառօրէն դուռը կռնակի վրայ բանալով կատարեալ պաղարիւնութեամբ մը կ'սպասէ որ դուրս ելլանք։

Կեանքի մէջ դրուագներ կան, ցուրտ ու սառեցնող պատկերներ՝ որոնց հանդէպ մարդ՝ իր ամէնէն պերճախօս վայրկեաններուն մէջ իսկ կը կարկի, կը սահմակի, և բա՛ն մը, նոյն իսկ վանկ մը չի գտներ թոթովելու։

Զարհուրանքի խօսքը ըլլալուն, Մնակեանը կը յիշեմ հիմա, որուն ներկայացումներուն մէջ, հրաշալի սիրոյ մը ամէնէն յուզիչ պատկերին առջեւ՝ սուր տաք համբոյրներու ներզգացումովը զգլխած ու յափշտակուած վիճակ մը կ'ունենայ մարդ, ընդոստ ցնցումով մը կարկեցուցած ու քարացուցած է զմեզ յաճախ Թատերաբեմին անկիւնէն նշմարուած Ալեքսանեանի դաժան դէմքը՝ ցուրտ սարսուռ մը մաղելով մեր էութեան խորը։

Այդպէս ալ, այդ հարուստին պժգացուցիչ այդ արարքը սարսուռներու ամէնէն սառուցիկն ու տիրականը ներարկեց մինչեւ մեր հոգիին խորը, ու պահ մը զամուած մնացինք դրանը առջեւ առանց բառ մը կարենալ արտասանելու, աչքերնիս իր աչքերուն մէջ անկած, զայրացած ու սրտաբեկ..., մինչեւ որ դուրսը՝ փողոցներու մանուածներուն մէջ աղաղ կը գռացնէին իրենց զուարթ երգերով։

Կաղանդի գիշերուան այդ միջադէպը պատճառ կ'ըլլայ որ ամէն տարի նոյն երեկոյ տխուր խորհրդածութեանց մէջ խորասուզուիմ։

Այդ մարդը, աղքատին բաժինն էր զոր գողցաւ հանդարտ խղճով մը, անոր իրաւունքն էր զոր իւրացուց առանց երկիւղով, բան իսկ մեր աչքին առջեւ։

Բարութեան, կարեկցութեան զգացումովը աղէցուած հոգիի մը սխրալի ոլորտները անծանօթ պիտի մնան մինչեւ այս մարդուն, քանի որ ժայռի մը պէս բիրտ, ու սառի մը պէս ցուրտ սիրտ մը ցոյց տուաւ հանդէպ աղքատներու ցաւագին վիճակին։

Հիմա, յիշատակներու ամէնէն ալախուրը կ'արթննայ մտքիս մէջ երբ «բարի եկաք» խօսքը հնչէ ականջիս։ Աղքատ հիւանդներու հանդէպ ցոյց տրուած կարեկցութեան այդ պատկերը կը ցանցնէ, կը ցոլ հոգիս, և անհուն վշտի մը հոսիլը կ'զգամ յանկարծ հուրեքս ի վար, ամէն անգամ որ ամանոր առթիւ աղքատ հիւանդաց խնամակալութիւնը դուռս զարնելու ըլլայ։

ՍԱՐԳԻՍ Ս. ՍԱՖԱՆԵԱՆ

Սկիւտար

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՄԱՐՈՔԻ ԺՈՂՈՎԸ

ԺՈՂՈՎԻՆ ՅՆՎ. 22Ի ՆԻՍՏԸ

«Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ»ի մասնաւոր թղթակցէն

Այսօրուան նիստը սկսաւ սա՛ որոշումով թէ պատուիրակներուն քարտուղարներն ալ պէտք է ներկայ ըլլան նիստին խորհրդակցութեանց։ Ցետոյ Նախագահը կարդաց Սպանիոյ Նեհսի. Ժողովին նախագահին ուղղուած հեռագիրը։ Մարքիզ Վիլլաէնթիվ-Վինիոթ շնորհակալութիւն յայտնեց Ժողովին անուանով։

Խորհրդակցութեան ենթարկուեցաւ զէնքերու մաքսանենգութիւնը արգիլելու մասին ծրագրուած յօդուածը։ Առաջին հինգ կէտերը ընդունուեցան փոքրիկ փոփոխութիւններով։ Ահա այդ հինգ կէտերուն պարունակութիւնը. — Պատերազմական կամ որսորդական հրազէններուն, ինչպէս նաեւ ռազմամթերքի և զէնքի ծառայող գնդակներու ներածութիւնը արգիլուած է։ Ասկէց բացառութիւն են մարոքեան կառավարութեան հաշւոյն եղած յանձնարարութիւնները, ինչպէս նաեւ մասնաւոր անձերու որսորդութեան յատկացուած հրազէններ իրենց փամփուշտներով։ Արգիլուած ներածութեան համար դրամական և մարմնական պատիժներ սահմանուած են։ Կասկածելի նաւերը նաւահանգիստներուն մէջ պիտի քննուին իրենց հիւպատոսներուն միջամտութեամբ։ Բռնուած նաւերուն ռազմամթերքները պիտի փճացուին, որպէս զի կրկին չծախուին, ինչպէս աւելց ալ կ'ըլլայ։

Վեցերորդ եւ եօթներորդ կէտերը կը վերաբերին ա՛յն կարգադրութեանց՝ որ Մարոքի ցամաքային սահմաններուն վրայ ձեռք պիտի առնուին, ի բաց առեալ ֆրանսական եւ [illegible] սահմանագլուխները։

Նիստէն վերջ գերման պատուիրակ Րատովից առաջարկեց պատուիրակներուն շնորհակալութիւն յայտնել Սպանիոյ Ալֆոնսօ Թագաւորին Ժողովին սիրալիր տպնջականութեան համար, Որոտընդոստ ծափերով ընդունուեցաւ այս առաջարկութիւնը։

Նոր նիստը Դշ. տեղի պիտի ունենայ։

Աժանս Հավասի Հեռագիրը

Կէս օրէ վերջ նստին մէջ քննութեան առնուեցաւ սա՛ կէտը թէ զէնքերը ինչպէս կը մանեն Մարոք, և որոշուեցաւ Թանճէրի դեսպանական մարմնոյն առաջարկութեամբ Մարոքի կառավարութենէն խնդրել որ խիստ հրամաններ ղրկէ զանազան քաղաքները։ Անգլիացի պատուիրակ Նիքոլսըն առաջարկեց «առաջարկութիւն» բառին առջեւ «միաձայնութեամբ» բառը աւելցնել, որովհետեւ Մարոքի գործերուն ներկայ վիճակին մէջ հարկ է մինչ որոշ և կորուկ խօսիլ, որպէս զի թիւրիմացութիւն չծագի ապագային։

Կոմս Թաթէնպախ այս առաջարկութեան դէմ խօսեցաւ և յայտարարեց թէ Ժողովին ներկայ պարագաներու մէջ խոհեմութիւն չէ իսկոյն այսպիսի վճռական որոշումներ տալ։ Թաթէնպախի այս դիտողութեան վրայ բողոքներ եղան և Ժողովը բաւական յուզեալ պահ մը անցուց։

Կանոնագրին առաջին հինգ յօդուածները ընդունուեցան։ Միացեալ 11ին վրայ խորհրդակցութիւնը Դշ.ի յետաձգուեցաւ։ Մարոքեան պատուիրակ Էլ-Մօքրի յայտարարեց թէ զէնքի ներածման արգելքի մասին Ժողովին որոշումը պիտի տեղեկագրէ իր կառավարութեան։

ՄԱՐՈՔԻ ԾՐԱԳԻՐԸ

Հավասի Գործակալութենէն

Երէկի նիստին մէջ Մարոքեան պատուիրակ Էլ-Մօքրի ճառախօսութիւն մը արտասանելով, յայտարարեց թէ Մարոքի կառավարութիւնը յօժարակամ տրամադիր է ընդունել Ժողովին որոշումները ի մասին Մարոքի բարօրութեան և զարգացման։ Արդէն Մարոք ինք նախաձեռնարկ եղած է այս մասին։ Բառերով չէ կարելի բացատրել, ըսաւ, թէ Մարոք ո՛րքան զօրք, ո՛րքան զէնք և ռազմամթերք գործածած է սահմանագլուխներուն պահպանութեան համար։ Մարոքի կառավարութեան այս ջանքերուն մէջեւ յանկարծ Ֆաս ժամանեց Մ. Թայեանտիէ։ Անոր վրայ որոշուեցաւ ի նիստ հրաւիրել Մարոքի Ալնաւականներուն ժողովը, որ միաձայնութեամբ խնդրեց չարատնօրել Մարոքի նկատմամբ և սահմանագծական բարեկարգութիւնները, և 1880ին Մատրիտի Ժողովին մասնակցող Տէրութեանց ներկայացուցիչները զատ Ժողովի հրաւիրել։ Մարոքի դահլիճը սիրով ընդունեց այս որոշումը, և Տէրութիւնները Ժողովի հրաւիրեց Սպանիական հողին վրայ։ Ահա ասոնք են ա՛յն պարագաները՝ որոնց մէջ Մարոք իր բարեկամ Տէրութեանց խորհուրդին կը դիմէ, և ինչ որ Տէրութիւնները միաձայնութեամբ որոշեն, իսկոյն պիտի գործադրուի։

Ցետոյ Էլ-Մօքրի Թուեց Մարոքի կառավարութեան հարկ դատած նիւթական բարենորոգումները։ Նախ պէտք է ոստիկանութիւն մը կազմակերպել, տուրքերու նոր միջոցներ ցոյց տալ, մաքսերը աւելցնել և պետական պանքա մը հիմնել։ Նիւթական այս բարենորոգումներուն համար Մարոք ներկայացուցիչ ունեցող Տէրութեանց աջակցութիւնը կը խնդրէ։ Հարկ է նաեւ մաքսանենգութիւնը՝ մանաւանդ զէնքի մաքսանենգութիւնը արգիլել։ Վերջապէս Ժողովը պէտք է վերաքննէ ըստ 1880ի պայմանագրութեան, և գործադրութեան եղանակը և կերպը պարզաբանէ։

Այս ծրագիրը յայտնապէս ա՛յն է, ըսաւ Մօքրի, զոր պատրաստեց Գերմանիա, և զոր Էմիրին ներկայացուցիչները մատուցին Ժողովին առաջին նիստին մէջ։

.˙. Բօյլիթիէ Գօրէսբօնտէնց ալ կը գրէ նոյն թուով.— Մարոքի Ժողովին երէկի նիստին մէջ, որ $2\frac{1}{2}$ ժամ տեւեց, մարոքցի պատուիրակ Էլ-Մօքրի իր բնիկ լեզուաւ ճառախօսութիւն մը կատարեց, իր կառավարութեան ընդհանուր հայեացները պարզելով Ժողովին գործերուն վրայ։ Որովհետեւ այս ճառախօսութեան լեզուն չէին հասկնար միւս պատուիրակները, որոշուեցաւ անոր թարգմանութիւնը կարդալէն վերջ պատասխանել։

.˙. Ալֆօնսօ Թագաւորին անուան տարեդարձին առթիւ Ցնվ. 23ին նիստ տեղի չունեցաւ, այլ նստաւորներին մէջ նախագահ կոմս Ալմօտովար ընդունեց պատուիրակներուն շնորհաւորութիւնները։ Կէս օրէ վերջ պաշտօնական յանձնախումբին մէջ թէյ տրուեցաւ և գիշերն ալ պարահանդէս մը ի պատիւ Ժողովի անդամներուն։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆՈՐ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ՀԵՏ.— Բարիզի Քաղաքապետական խորհուրդին նախագահ Մ. Պասու և իր անդամակիցները Մ. Ֆալլիէռի այցելելով, շնորհաւորական ուղերձներ արտասանեցին, որոնց շնորհալից պատասխաններ տուաւ։ Ֆիկարոյի մէջ Մ. Ժիւլ Իւռէ կը պատմէ Ֆալլիէռի հետ ունեցած խօսակցութիւնը։ Նախագահը յայտարարել վերջ թէ երկու տարիներու մէջ մերժեց նախարար ըլլալ, աւելցուց թէ երբեք ո և է հրապարակախօսի կամ ծերակուտանի դիմած չէ որ իրեն նախագահութեան քուէ տան, կամ նոյն իսկ իր ընտրութեան մասին անոնց խօսք մը անգամ չէ ըրած։ Ինք լռութիւն պահեց մինչեւ վերջը, երբ Ձախակողմի միացեալ խմբակները ընտրեցին զինքը։ Եթէ իրեն մնար, բնաւ ընտրելի պիտի չներկայանար։ Այսպիսի ծանր բեռ մը չէր կրնար ընդունիլ առանց տեսակ մը վարանումի, մանաւանդ որ ինք արդէն իսկ ծերացած է։ Նախագահը ցաւ յայտնեց որ այսուհետեւ ուզած ժամանակը յաճախակի պիտի չկրնայ այցելել իր սիրական գիւղը՝ Լուբիյեռն։ Խմբագիրը հարցուց թէ ի՛նչ տպաւորութիւն կրեց երբ առաջին անգամ իմացաւ Հանրապետութեան նախագահ ընտրուիլը։ Մ. Ֆալլիէռ պատասխանեց թէ բնաւ յուզում մը չզգաց։ Շատ յոգնած էր, և թերեւս այս էր պատճառը որ չյուզուեցաւ, ըսաւ ժպտելով։

.˙. Մ. Ֆալլիէռի գաւառէն շատ մեծ մարդիկ ելած են, գինիի եւ օրքիտէններու այդ գաւառէն, որ Լօ-է-Կառօն կը կոչուի։ Ահա անոնց անունները.— Մ. Ժօռժ Լէյկ, որ հանրային կրթութեան նախարար եղաւ Մ. Տիւբիւիի նախարարութեան մէջ, Մ. Ռիպօ եւ Մ. Վալտէք-Ռուսօ. Հանրապետութեան կնքապահ Մ. Շոմիէ, Մ. Ֆայ, որ կ'անդամակցէր Թիրառի Դահլիճներուն, Մ. Տալան՝ որ Մ. Մէլինի նախարարութեան մէջ դատական գործոց նախարար էր, Մ. Տլոնմոնթօ՝ որ հանրօգուտ շինութեանց նախարար էր Մ. Ֆլօքէի Դահլիճին մէջ։ Այս առթիւ աւելորդ չէ ըսել թէ Գ. Հանրապետութեան օրով ամէնէն բարձր դիրքի հասնող Ֆրանսացիներէն շատերը հարաւածին եղած են, սկսեալ Լէօն Կամպէթթայէն, որ ծնած էր Քահօռ, ճենովական ծագմամբ։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՎԵՆԵԶՈՒԷԼԱ.— ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՄԱՐՏԱՆԱՒԵՐՈՒՆ ՎՐԱՑ ԿՐԱԿ ԸՆԵԼՈՒ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔ.— Թան հետեւեալ հեռագիրը հրատարակեց.—

«Ֆրանսայի և Վենեզուէլայի միջեւ դիւանագիտական յարաբերութեանց խզումէն և ֆրանսական գործակատար Մ. Թէյնիէի ու ֆրանսական ընկերութեան անդամներուն բռնի արտաքսումէն վերջ, նախագահ Քասթրօ և իր նախարարները հիմա կ'սպառնան կրակ ընել ֆրանսական բոլոր մարտանաւերուն վրայ՝ որոնք կրնան երեւիլ Կուայրայի նաւահանգիստը։ Կացութիւնը վերջին ծայր գէշ է։ Քարաքասի մէջ իրարանցում կը տիրէ, ուր կէս պաշտօնական մամուլը ժողովուրդը Ֆրանսացիներուն դէմ կը գրգռէ։ Քասթրօ մեծ գործունէութիւն ցոյց կուտայ։ Պահակազօրք և ռազմամթերք կը ղրկէ նաւահանգիստները։»

Այս Վենեզուէլական գործը կարծուածին չափ պարզ չէ։ Ֆրանսա զօրաւոր Տէրութիւն մըն է, և Վենեզուէլա տկար Պետութիւն մը. բայց նախագահ Քասթրոյի նպաստաւոր են շատ մը կէտեր, և ա՛յնչափ ուշիմ մարդ է որ այս ամէնը շատ լաւ գիտէ, որովհետեւ ուրիշ կերպով պիտի չհամարձակէր ա՛յսքան կորովի դիրք մը բռնել Ֆրանսայի դէմ։ Նախ հեռաւորութիւնը կայ։ Ֆրանսա Մարոքեան կացութեան ներկայ միջոցին չէր կրնար ուզածին չափ զօրացնել իր նաւատորմը Արեւմտեան Անդիլեանց մէջ։ Եթէ նոյն իսկ բաւական զօրաւոր ըլլայ սպառնալու և ռմբակոծելու նաւահանգիստ մը, իր նաւաստիներուն կեանքը միայն վտանգած կ'ըլլայ, և ասկէց զատ կրնան խիստ ծանր խառնաշփոթութիւններ ծագիլ։ Մէկ կամ քանի մը նաւահանգիստներ բռնելու և պաշարելու միջին ճամբան ալ կայ, բայց քանի որ ուրիշ Տէրութիւններ ալ առնելիք ունին Վենեզուէլայէն, Ֆրանսա ի՞նչպէս կրնայ գրաւել հասոյթները, որոնք Վենեզուէլայի անհրաժեշտ են իր յանձնառութիւնները կատարելու համար։ Ֆրանսական կառավարութիւնը այս միջոցիս երկայրաբանութեան մը երկու եղջիւրներուն վրայ կը գտնուի։ Ուստի շատ խոհեմութեամբ կը գործէ Միացեալ Նահանգաց կառավարութեան խորհուրդ հարցնելով։ Ուաշինկթընի ֆրանսական դեսպան Մ. Ժիւսսան այս մասին կը խօսակցի Մր. Րուզվէլթի և անոր արտաքին գործոց նախարարին հետ։

Պէտք է գիտնալ նաեւ թէ խնդիրը ա՛լ աւելի դժուարացած է, որովհետեւ Մ. Թէյնիէ մինչեւ հիմա տակաւին ի վիճակի չէ ծածկագիր ղրկելու իր կառավարութեան։ Հրահանգ տուած է ուղղակի Ուաշինկթըն երթալ գործը երկար բարակ հասկցնելու համար Մ. Ժիւսսանի։ Ուստի, առ այժմ սպասողական ընթացք մը կը բռնուի, սա՛ աղօտ յոյսով թէ նախագահ Քասթրօ կրնայ վերջապէս խոհեմութեան ձայնին մտիկ ընել։ Ասոր մէջ Ֆրանսայի արժանապատուութեան խնդիր չկայ։ Ֆրանսա թէ՛ ծովու և թէ ցամաքի վրայ ա՛յնքան զօրաւոր է որ կրնայ ականջ չկախել չարամիտ զրոյցներու՝ որոնք իր անկարողութեան կամ վեհերոտութեան վրայ կը տարածուին նպատակաւոր աղբիւրներէ։ Իրաւ է թէ կացութիւնը նեղացուցիչ է Ֆրանսայի համար, բայց ուրիշ Տէրութիւններ ալ այդպիսի փորձութեան ենթարկուած են Վենեզուէլայի հետ։

Իրողութիւնը ա՛յս է թէ մինչեւ ուրբաթ (այսօր) ֆրանսական կառավարութիւնը պիտի սպասէր, և եթէ հարկ ըլլայ՝ Մ. Ռուվիէ ա՛լ աւելի պիտի սպասէ։ Սպասելէն բան մը չի կորսնցըներ Ֆրանսա, մանաւանդ որ Մ. Ռուվիէ լաւ կը համարի խնդիրը ուսումնասիրել վճռական որոշում մը տալէ առաջ։ Կա՛յ նաեւ ուրիշ նկատում մը՝ որ անշուշտ չվրիպիր Մ. Ռուվիէի ուշադրութենէն։ Մընրօէի վարդապետութենէն զատ նկատի առնելիք ուրիշ կէտ մըն ալ կայ։ Ցիրաւի կամ յանիրաւի, Ֆրանսացի քաղաքագէտներ կը կասկածին թէ Գերմանիա Վենեզուէլայի խաւը կը գտնուի։ Ինչպէս Ֆրանսացի յօդուածագիր մը գրեց, կարելի է որ Ֆրանսա կարենայ Գերմանիան գտնել Վենեզուէլայի մէջ, ինչպէս որ կը գտնէ Մարոքի մէջ, արգիլելու համար իր շարժումները, ուշացնելու համար համաձայնութիւնները, և վարպետութեամբ առարկութիւններ յարուցանելու համար։ Ֆրանսայի կարծիքով՝ Գերմանիա պատերազմ չի փափաքիր, բայց կ'աշխատի ծանր ժամանակներ անցընել տալ ո՛ւր որ իր դիւանագիտութիւնը կը գործէ կամ իր ազդեցութիւնը խնդրոյ տակ է։ Ուստի Ֆրանսա կը խորհի որ Վենեզուէլայի խնդիրը կրնայ արտադրել իր ըստ երեւոյթին անմեղ ու աննշան հանգամանքէն ա՛լ աւելի չփոթութիւններ և արկածներ։

Կացութեան վրայ շահեկան է անշուշտ Բարիզի քանի մը կարեւոր թերթերուն մեկնութիւնները տալ ընթերցողներուն։ Էքօ տը Բառի կ'ըսէ թէ որոշման մը յանգած չէ ֆրանսական կառավարութիւնը, բայց խնդիր չէ որովհետեւ ֆրանսական պատիւը վտանգուած չէ, և ֆրանսական կառավարութիւնը չի կրնար պախարակուիլ իր խոհեմութեան համար։ Նախագահ Քասթրօ արհամարհելի հակառակորդ մը չէ, և ողջախական կ'ըլլայ մոռնալ այս կէտը։ Ֆրանսա պէ՞տք է Վենեզուէլայի ծովեզերքը պաշարէ, ինչպէս Անգլիա, Գերմանիա և Իտալիա ըրին 1902ին։ Սակայն Քասթրոյի գործին շատ լաւ կը յարմարի վերոյիշեալ երեք Տէրութեանց չվճարելու համար իր հասոյթներուն հարիւրին 30ը։ Ո՛չ, կը պատասխանէ Էքօ տը Բառի, աւելի խոհեմութիւնը գործը կարգադրելն է Միացեալ Նահանգաց միջնորդութեամբ, և ամերիկեան կառավարութեան բռնած ուղղամիտ ընթացքը խիստ կը գնահատուի Բարիզի արտաքին գործոց Պաշտօնատանը մէջ։

Բըթի Բարիզիէն կ'ըսէ թէ Մ. Ռուվիէ իր ընելիքը պիտի չհաղորդէ իր պաշտօնակիցներուն դեռ 5-6 օր ալ։ Ծովեզերքներու պաշարումը պատրուակ մը պիտի ըլլայ Քասթրոյի՝ իր պարտքը չվճարելու Եւրոպայի։

Ժուռնալ կ'ըսէ թէ դժուար է Վենեզուէլայի դէմ ստիպողական միջոցներ ձեռք առնել առանց վիրաւորելու միւս առնելիքատէր Տէրութեանց դիւրազգածութիւնները։ Վենեզուէլա ընդունակ կարեւորութիւն պիտի չտայ պաշարման։ Իսկ գալով ռմբակոծութեան, ցամաք ելնելու, և ժամանակաւոր գրաւման, «ասոր ալ արգելք է Մընրօէի հռչակաւոր վարդապետութիւնը»։ Ֆրանսական կառավարութիւնը այս ամէնը շատ լաւ գիտէ կը յարէ Ժուռնալ։ Ուստի որոշում մը պիտի չտրուի առանց նախապէս համաձայնելու Միացեալ Նահանգաց կառավարութեան հետ։

Ամբողջ կացութիւնը այսպէս կրնանք համառօտել.— Ֆրանսա աճապարանքով բան մը պիտի չընէ, ո՛չ ալ ո և է գործողութեան պիտի դիմէ մինչեւ որ տեսնէ Վենեզուէլայի մէջ շահ ունեցող միւս տէրութեանց տեսութիւնները։

.˙. Վենեզուէլայի ծովեզերքներուն բացերը հիմա երեք ֆրանսական մարտանաւեր կան, որոնց պիտի միանան ի մօտոյ ուրիշ երկու մարտանաւեր, որոնք հաւթայ պնդութեամբ ճամբայ ելած են եւրոպական ջուրերէն։ Մինչեւ որ իրք Ֆրանսայի կողմէ ցոյց մը կը սկսի, Մր. Րուզվէլթ և Մր. Ռութ միայն պիտի գիտնան թէ ի՛նչ ձեւով պիտի ըլլայ անիկա, ինչպէս արդէն ծանուցին։ Գերման թերթերը կը ծանուցանեն թէ ամերիկեան կառավարութիւնը բնաւ պիտի չմիջամտէ Ֆրանսայի ընելիքին, որովհետեւ այս վերջինը ձեռքէն եկածը ըրաւ Մընրօէի վարդապետութիւնը յարգելու համար։ Բայց ցոյց տալու համար թէ ի հարկին Ամերիկա եւ կրնայ միջամտել Վենեզուէլայի գործերուն, ամերիկեան կառավարութիւնը Արեւմտեան Անդիլեանց իր բոլոր մարտանաւերը ետ կանչեց, մէկ մարտանաւ միայն թողլով հոն։

Հարաւային Ամերիկայի միւս Պետութիւնները ետ կը քաջալերեն Քասթրօն իր հակաֆրանսական ընթացքին մէջ, կը գրեն գերման թերթերը։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԷՆ ՎԵՐՋ.— Ամուր նահանգին չինացի ընդհանուր կառավարիչը կը հեռագրէ Բեքինի կառավարութեան թէ ո և է նշան չի տեսնուիր այդ գաւառէն Ռուսերուն ետ քաշուելուն, ա՛յն առարկութեամբ թէ աւազակախումբերը դեռ ջնջուած չեն։ Ուրիշ լուր մըն ալ կ'ըսէ թէ Ռուսք Չինացիները արտաքսեցին Ամուր գետին աջ եզերքէն մինչեւ 200 չինական մղոն հեռի, և արգիլեցին անոնց այն կողմերը ճամբորդելը։

.˙. Չինական կառավարութիւնը կը բանակցի Բեքինի անգլիական դեսպանին հետ, Հնդկաստանէն ներածուած ամբողջ ափիոնը գնելու համար Չինական կառավարութեան կողմէ։

ԳԵՐՄԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԻ ՄԸ ՄԷՋ ՔԱՂԱՔԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱԿԱՍՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.— Գերման Ցիթըն փոխադրանաւը Սէյլան հասնելուն, ճաբոնցի նշանաւոր պետական մարդ Պարօն Սույէմացու յայտարարեց թէ շոգենաւին մէջ իրեն և իր հետեւորդներուն հետ շատ գէշ կերպով վարուած են։ Թէ՛ ճաշի ժամանակ և թէ անկէց դուրս ժամանակներ պէտք եղած պատիւը չէ եղած իրեն, նոյն իսկ երբ ուղեւորներուն մեծ մասը Ճենովա, Նաբոլի և այլուր ցամաք ելան, և լաւագոյն աթոռները պարապ մնացին, գերման պաշտօնեաները վերցուցին զանոնք և պահեցին։ Նոյն գանգատը յայտնեց Լոնտոնի չինական դեսպանը, որ նոյն շոգենաւով հայրենիք կը դառնար։ Գերման նաւապետը կը յայտարարէ թէ կարելի եղած քաղաքավարութիւնը ցոյց տուաւ անոնց, բայց թէ անկարելի էր սեղանին վրայ առաջին տեղը տալ անոնց, որովհետեւ անոնցմէ առաջ բռնուած էր անիկա քանի մը նշանաւոր Գերմանացիներէ, և թէ առաջուց չէր իմացած որ Պարօն Սույէմացու այդ շոգենաւով պիտի ճամբորդէ։

ՊԱՊԻՆ ԶՈՒԻՑԵՐԻԱԿԱՆ ՊԱՀՆՈՐԴՆԵՐԸ.—Կիրակի օր Պապին զուիցերիական պահնորդները սկսան տօնել իրենց 400ամեայ գոյութեան հանդէսը՝ սկսեալ 1506ի իրենց հիմնարկութենէն Եուլիոս Բ. Պապին կողմէ։ Հանդէսը երեք օր տեւեց։ Կիրակի առաւօտ Պապը լուռ պատարագ մատոյց պահակներուն համար։ Ցետոյ յիշատակագիր-քարի մը բացումը կատարուեցաւ, և ճառ մը խօսեցաւ Զուիցերիոյ դեր նախագահ Մ. Աշպէրթ Վիրց՝ որ յատկապէս Հռոմ գացած էր։ Երկրորդ օրը Պապը պահակները ընդունեց Սալա Րէճիայի մէջ, և երեկոյին կարտինալ Մէրրի տէլ Վալ հացկերոյթ մը տուաւ 100 հոգիի Պէլվէտէրի մէջ։ Գշ. օր պահնորդներուն հրամանատարը ճաշ մը տուաւ։ Հետաքրքրական իրողութիւն մըն է որ նոյն պահակախումբին հրամանատարին կինը ճիշդ այն ընտանիքին կը վերաբերի, որուն կը վերաբերէր պահակախումբին հիմնադիր Եուլիոս Բ. Պապը։

ՀՍԿԱՅ ԱՇՏԱՐԱԿ ՄԸ.—Նիւ Եորքի մէջ ընկերութիւն մը կազմուեցաւ հսկայական մեծութեամբ զբօսարան-աշտարակ մը կանգնել, մէկ ութերորդ մղոն բարձր, Քրնի Այլենտի մէջ, որ Նիւ Եորքի գլխաւոր ամարանոցն է։ 600,000 անգլ. ոսկիի դրամագլուխ մը դրուած է։ Զանազան բարձրութեանց վրայ կախազանաւոր պարտէզներ պիտի հաստատուին, ինչպէս նաեւ ձիարձակարան մը, պարասրահներ, իր տանիքին վրայ դարձող ճաշարան մը և ուրիշ զբօսարաններ։ Ատլանտեան ովկիանոսէն եկող շոգենաւերը առաջին անգամ այս աշտարակին փարոսներուն լոյսերը պիտի նշմարեն։

ՕՐ. ՐՈՒԶՎԷԼԹԻ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆԸ Փետր.ի մէջ պիտի կատարուի, և այժմէն Ամերիկայի ընկերային աշխարհին մէջ խօսակցութեան գլխաւոր նիւթն է։ Օր. Ալիս ամբողջ հարստութիւն մը պիտի կրնայ դիզել իր ընդունած նուէրներէն։ Հարսնցուին և փեսացուին ընտանիքները իրենց նուէրները ադամանդ և գոհար միայն որոշած են։ Օրիորդին նշանախօսութեան մատանին ադամանդներու փունջիկ մըն է։ Հրաւիրագիրները կը կրեն նախագահին կնիքը, որ պաշտօնի գործերուն համար միայն յատկացուած է։

ԱՊԱՌԻԿ.— Կարմիր Աֆիոր, ապառիկ վաճառատան ազդը կարդալ երրորդ երեսը։

ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ ԵՂԵՌՆԱԿԱՆ ԱՐԱՐՔԻՆ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐՈՒՆ

Ժ. ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 5 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

ՊԱՇՏՊԱՆՈՂԱԿԱՆՆԵՐԸ

Ցետոյ խօսեցաւ գրավաճառ Եղիայի փաստաբան Սաատէտտին Ֆէրիտ պէյ, որ յայտարարեց թէ պաշտպան փաստաբաններուն նպատակակէտը պէտք է համապատասխանէ խղճի և պարագաներու երեւոյթին։ Աստուած իր ազնուագոյն արարածները՝ մարդերը՝ այսինքն բարձր զգացումներ ունեցող բանաւոր էակները հարկադրած է իրարու հետ յարաբերութիւն ունենալու։ Կարգ մը հարկեցուցիչ պարագաներու բերմամբ այդ յարաբերութեանց պէտքը ընդհանուրին համար գործադրող և մեծ վկայ մը կայ՝ այսինքն այն պարագան թէ կայս. կառավարութեան հպատակութիւնը վայելող ազգերը մինչեւ հիմա իրենց ազգութիւնը ու կրօնքը պահելով կ'ապրին արդարութեան հովանիին տակ։ Մանաւանդ, ինչպէս պատմութիւնը ցոյց կուտայ, ուրիշ ազգերու մէջ շատ մը ազգեր իրենց գոյութիւնը կորսնցուցած են, մինչդեռ անհերքելի ճշմարտութիւն մը կայ թէ կայս. կառավարութեան հովանիին տակ բոլոր հպատակները ամենամեծ արդարութեան արժանանալով կ'ապրին։ Փաստաբանը յարեց.— «Փոխանորդ-ատենապետ» Եղիայի նկատմամբ եղած պահանջումը մեղսապարտութեան համար է, սակայն այդ պահանջումը կը կայանայ անբրին ապերելի հանգամանքը խնդրոյ առարկայ ըլլալէն։ Խնդիրը սա է թէ այդ չարագործութեան հեղինակը ո՛վ է։ Թէ՛ ընդհանուր դատախազութեան պահանջումին և թէ դատավարութեան ընթացքին մէջ Եղիայի մասին կարգ մը արարքներ կը տեսնուին որոնք ամբաստանութեան առարկայ եղած և պահանջումն ալ ըստ այնմ կատարուած է։ Պահանջումներու պատասխանելու օրինական հարկին տակ կը գտնուիմ։ Թէ՛ մեղսապարտութեան պահանջումին և թէ ամբաստանութեան տեղեկագրին մէջ Եղիայի արարքը համապատասխան նկատուած է 58րդ յօդուածին Ա. հատուածին և 55րդ ու 56րդ յօդուածներուն։ Արդեօք Եղիա գտնուա՞ծ է 56րդ յօդուածին սահմանուած պայմաններուն մէջ։ Այդ պարագան օրինական կարեւորութիւն ունեցող խնդիր մըն է։ Կ'ըսուի թէ վնասակար լրագիր կարդացեր, խռովարարներուն նպատակը գիտնալով հանդերձ անոնց միացեր է, վնասակար նիւթերը գիտնալով պահեր է, յետոյ ջնջեր է և կառավարութեան իմաց չէ տուեր։ Մէջ բերուած այս ապացոյցները դատապան Մանուկ Իւմիւտեանի կողմէ եղած վերագրումներէն կը բաղկանան։ Վկայութեանց մէջ Եղիայի մասին բան մը չկայ։ Մանուկի վերագրումներուն գալով, անոնց կարեւորութիւնը ճշդելու խնդիրը դատարանին կը վերաբերի, վասն զի վեց տարի առաջ Մանուկ վնասակար լրագիր առեր է, սակայն փոխանորդեալը կ'ըսէ թէ չընդունեց։ Նոյն իսկ եթէ կարդացած ալ ըլլար, լրագիրը վերադարձնելէն կը հետեւի թէ անոնց նպատակին չէ հետեւած։ Ուրիշ փաստեր առանց նկատի առնելու, այդ կէտն ալ եթէ հաստատուի, պատժի տեսակէտով ժամանցումի ենթակայ է։ Արարթըմանին մէջ Մանուկի սենեակը խռովարարներու հաւաքման վայր մը եղած էր, որով անոր դիրքը անպաշտպանելի է։ Եղիայի մասին որ և է պարագայ չի հաստատեր թէ հոն շատ անգամներ գացած ու գիրք կարդացած ըլլայ։ Եղիայի տեւական զբաղումն է Սուրբ Գիրք ծախել և դրամ չունեցողներուն նուիրել՝ ուրիշներու հաշուոյն. այդ կերպով շատ տեղեր յաճախած է։ Մանուկի հետ ունեցած յարաբերութիւնն ալ միայն անոր ծախած մէկ գիրքին փոխարժէքը պահանջելէն առաջ եկած է, զոր գանձելու համար մէկ անգամ գնաց անոր մօտ։ Եթէ մասնակցութիւնը ու միջամտութիւնը չհաստատուի կարելի՞ է այդ պարագան մասնակցութիւն նկատել։ Դիրքը դժուարացնելիք վերջին կէտն ալ այն է թէ Մանուկ անոր մէկ քիլօնոց ծրար մը տուած է և ինք ալ առանց անոր պարունակութիւնը գիտնալու, զայն ջնջած է։ Միթէ ծրարը տուած պահուն, ո՞ր առարկան տեղեկութիւն ունէր. ծրարի խնդիրը Մանուկի յայտարարութիւններէն կախում ունի։ Մանուկ ըսեր է թէ ռազմամթերքի փոշի ու ներկ է. Թուղթի մէջ փաթթուած էր և քննած տեսնն ալ փոշի եղած ըլլալը հասկցած էր, որով չէր կրնար գիտնալ թէ վնասակար նիւթ մըն էր. անդիտակցաբար տասացաւ, որով այդ տեսակ արարքի մը նշանակութիւնը չի կրնար ունենալ, մանաւանդ թէ թափած պահուն տեսեր է որ միջատասպան փոշիի կը նմա-

նի, սակայն ի՛նչ ըլլալը չէ կրցեր հասկընալ, վասն զի այդ վերջին պարագան հաստատող ապացոյց մը չկայ»։ Փաստաբանը եզրակացուց թէ համոզում գոյացնող ապացոյցներ չկան թէ Եղիա խառնարարներու միացած և պայթուցիկ նիւթերը գիտնալով պահած ըլլայ, ուստի խնդրեց որ անոր մասին կայս. արդարադատութիւնը գործադրուի։

Սրբանդ Ցավճեանի փաստաբան Հիւսնի պէյ ալ յայտարարեց թէ ընդհ. դատախազին և անձնական դատախազին պահանջումները եթէ քննուին, իր փոխանորդեալին նկատմամբ որ եւ է ապացոյց պիտի չկրնայ ձեռք բերուիլ։ Փաստաբանը բացատրեց թէ մանաւանդ տեղեկագրին մէջ պարզուած ամբաստանութեան պատճառները չեն կրնար ազդեցութիւն մը ունենալ Սրբանդ Ցավճեանի վրայ։ Իր փոխանորդեալը կ՚ամբաստանուի թէ վնասակար լրագիրներ կարդացած, քամիթէին դրամական նպաստներ ըրած և վնասակար նիւթեր ընդունած ու պահած է։ Այս վերջին պարագան հաստատող վկայութիւն մը չկայ և ինք ալ ո և է խոստովանութիւն չունի. միանգամայն ոչ ալ վկայութիւն մը տուաւ և ոճիր մը վերագրեց անոր։ Գալով միւս երկու պատճառներուն, Ցավճեան պէտք ունեցեր է փաստաբանի մը դիմել՝ գաւառի մէջ իր ազգականներէն մէկին դատը վճռաբեկ ատեանին ներկայացնելու. ուստի Ձօնօ աքսորմանը գացեր է փաստաբան Զօհրապ էֆ.ն տեսնելու և Մանուկ Իւմիթեան նոյն աքսորմանին մէջ դանապան ըլլալով, տեսեր ու ճանչցեր է. դարձեալ այդ գործին համար մէկ քանի անգամ եւս երթալ հարկադրուելով, այդ կերպով իրենց միջեւ յարաբերութիւն մը հաստատուեր է, և Մանուկի փոխ ուզած մէկ քանի ղրուշը տուեր է. յետոյ Ցավճեան առնելիքը պահանջելու երթալուն, Մանուկ վնասակար լրագիր մը տուեր է. որուն մէկ քանի տողերը կարդալէ ետք վերադարձուցեր է, հասկնալով վնասակար ըլլալը։ Այս պարագաները Մանուկի խօսքերովը յայտնի եղան, ուրիշին յանցանք վերագրելու ձեւով։ Այն խօսքը թէ կայս. կառավարութեան իմաց չկրնալ տալը երկիւղի արդիւնք է, առաջ կուգայ ատ իրողութենէն թէ Ցավճեան արհեստով իւլէմէճի ըլլալուն համար խնդիրը գնահատելու եւ չարն ու բարին իրարմէ զանազանելու անկարող է։ Ցավճեան նաեւ համակարծիք չէ եղած դանապան Մանուկի գաղափարներուն, ինչ որ կը հաստատուի ատ պարագայէն թէ եղեռնական արարքէն մէկ քանի տարի առաջ այլեւս չէ յաճախած Մանուկի մօտ։ Փաստաբանը Ցավճեանի անպարտ արձակուիլը խնդրեց։

Փաստաբան Նորատանքի Րաֆայէլիտի էֆ. ալ. իր փոխանորդեալին՝ միջնորդ Միխալի պաշտպանողականին ձեռնարկելով, ըսաւ որ թէ՛ հարցաքննութեան պահուն և թէ դատավարութեանց միջոցին անոր ըրած յայտարարութեանց մէջ ամբաստանութիւն առաջ բերող պարագայ մը չկայ. վկաներէն և ոչ մէկն ալ իր փոխանորդեալին դէմ յայտարարութիւն մը ըրաւ։ Իսկական վիճակին մէջ հատու գործիք մը եւ վնասակար առարկայ մը չեղող կառք մը, իր գրաւման բերմամբ, ու փոքր վարձքի մը փոխարէն մաքսատունէն հանուելուն միջնորդեց, ինչ որ ոճիր մը չի կրնար նկատուիլ։ Իր փոխանորդեալը լաւ բարոյականի տէր անձ մըն է և չարագործներու հետ բնաւ յարաբերութիւն չէ ունեցած. ծառայութեանը փոխարէն ալ 46 ղրուշի համեստ գումար մը ստացաւ. այդ պարագան ալ ապացոյց մը չի կազմեր անոր դէմ. ուստի խնդրեց որ Միխալ անպարտ արձակուի։

Ցետոյ խօսեցաւ միջնորդ Մաթէոյի և երկաթագործ Միլթօյի ու Մանոլի փաստաբան Եանքօ Բաժա էֆ., որ, ինչպէս ընդհ. դատախազը պահանջած էր, իր փոխանորդեալներուն անպարտ արձակուիլը խնդրեց, յարելով թէ խառնարարական քամիթէին եպերելի գաղափարներուն ու բաղձանքներուն մասնակից չէին և անոնց հետ բնաւ յարաբերութիւն չունէին։ Ցանցանքը օրէնքին հակառակող ընթացք մըն է. հետեւաբար Մաթէօ երբ մաքսատան պաշտօնեաներուն քննութենէ ետքը տուած արտօնութեամբը և 40-50 ղշ.ի փոխարէն մաքսատունէն կառք մը հանէ իր արհեստին բերմամբ, օրէնքին հակառակող ընթացք մը չի կրնար ունեցած ըլլալ։ Երկաթագործ Միլթօ ու Մանօլ ալ, երկաթագործի վարպետ հանգուցեալ Ճօրճիի շինել տրուած երկաթ անօթներին քանի մը տեղերը, հացի դրամ շահելու համար, նորոգած են առանց գիտնալու թէ ինչ բանի պիտի գործածուի. նորոգել տուող եպերելի անձն ալ «Ձեզի ի՛նչ թէ մէջը չիմէնթօ պիտի դրուի թէ ջուր. դուք հինգ-տասը ղրուշին նայեցէք» ըսելով խաբեր է զանոնք։ Իր փոխանորդեալները աղքատ անձեր ըլլալով, նորոգեցին, քանի որ ջուրի համար ամէն տեսակ աման կը շինուի. հետեւաբար բնաւ չար գիտում մը չունէին և խառնարարներուն հետ չէին տեսակցեր. նաեւ այդ տեսակ մեծ ոճիրի մը մասնակցութիւնն ալ միտքերնուն չանցնէր։ Փաստաբանը պահանջեց որ ասոնք ալ անպարտ արձակուին, ապաւինելով կայս. արդարադատութեան։

Նախագահը հարցուց ամբաստանեալներուն թէ ըսելիք մը ունի՞ն. անոնք ալ ժխտողական պատասխան տուին, որով դատավարութեան աւարտումը հաղորդուեցաւ և դատաւորները խորհրդակցութեան սենեակը քաշուեցան։ Ցետոյ ժամը 11ին վերադառնալով նախագահին հրամանով քարտուղարը կարդաց վճռագիրը, զոր արդէն հրատարակեցինք։ Դատապարտեալները բանտ տարուեցան։

ՎԵՐՋ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ Թագրիրով մը դիմած է պատկանեալ իշխանութեան, ստացուելու համար Զարանճագ և Զմշկածագի նահանգներու Առաջն. տեղապահ Տ. Յովհաննէս վրդ. Ցակոբեանի կայս. Պէրաթը։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ Ժողովները որոնք Ս. Ծննդեան տօներուն առթիւ իրենց նիստերը դադրեցուցած էին, առաջիկայ շաբթու պիտի վերսկսին. Երեքշաբթի օր Կրօն. և չորեքշաբթի օր ալ Խառն Ժողովները հրաւիրուած են նիստ գումարել։

ԱԶԳ. ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ փակ է այսօր Անուանակոչութեան տօնին պատճառաւ։

ՍԿԻՒՏԱՐՑԻ Պաղտիկ Աճէմեան անուն անձին կինը անցեալ օր Ֆէնէրի Պատրիարքարանը դիմեց և ընդունեց օրթոտոքսութիւնը, ամուսնանալու համար յոյնի մը հետ։

ԲԱՂԷՇԻ Ախլաթ գաւառակի Բըրխուս գիւղի եկեղեցիին վրայ քահանայ ձեռնադրուած է տիրացու Յովհաննէս Ղուկասեանը, Աղթամարայ Տ. Ցովսէփ. եպս.էն և կոչուած է Տ. Յովհաննէս։ Նորընծան իր քառասունքը Աղթամարայ մէջ անցնելէ յետոյ իր եկեղեցին վերադարձած և անդրանիկ Պատարագը մատուցած է։ Բաղէշի Առաջնորդարանէն կը գրեն նաեւ Պատրիարքարան թէ՝ Ախլաթ գաւառակի Կօշնեան գիւղի Տ. Պետրոս քհ. Սարգիսեան Օգոստոս 10ին, դարձեալ Ախլաթի Բըրխուս գիւղի Տ. Գրիգոր քհ. Տէր Գրիգորեան Օգոստոս 20ին, Բաղէշի Պօռ գիւղի Ս. Նարեկ վանքը մէկ քանի տարիէ ի վեր իբրեւ փոխ վանահայր հաստատուած և Լիմ անապատի միաբաններէն Տ. Անտոն վրդ. Մալրասեան Սեպտ. 24ին, Ոսրդաք գիւղի Տ. Մկրտիչ քհնյ. Ասլանեան Հոկտ. 29ին, Կիւղէլ Տէրէի Սաղ գիւղի Տ. Պետրոս քհ. Տէր Ցարութիւնեան Նոյ. 27ին և Բաղէշի Մայր եկեղեցւոյ ծերունազարդ աւագերէց և Կրօն. Ժողովոյ ատենապետ Տ. Գէորգ քհ. Տալրնեան Դեկտ. 12ին կնքած են իրենց մահկանացուն։

ԱԼԱՇԿԵՐՏԷՆ հանրագրութիւններ կը հասնին Պատրիարքարան որոնցմով տեղւոյն ժողովուրդը կը խնդրէ որ Առաջն. տեղապահ Տ. Եմմանուէլ վրդ.ի բարւոք և արդիւնաւոր պաշտօնավարութենէն չզրկուի։ Հակառակ պարագային խնդրուած է որ Տ. Գրիգորիս վրդ. Պալաքեանը յաջորդ կարգուի մէջտեղին։

ԿԻԼԻԿԻՈՅ Ս. Կաթողիկոսը Մայրավանքին մէջ հաստատուած Ժառանգաւորաց վարժարանին մասին կարգ մը տեղեկութիւններ հաղորդած է Պատրիարքարան, ծանուցանելով միանգամայն թէ ընդունած է Պատրիարքարանի՝ Շահնազարեան կտակին ի հաշիւ ղրկած գումարը, Ժառանգաւորաց վարժարանին վերաբացման առթիւ։ Վարժարանը որ Սեպտ. 1ին վերաբացուած է, ունի քսան աշակերտ, որոնք բաժնուած են երկու դասարանի։ Աշակերտներուն օրական 4 ժամ դաս կ՚աւանդուի և առտու իրիկուն ալ անխափան կը յաճախեն եկեղեցի։ Ուսուցիչներն են Տ. Հրանտ վրդ. որ կը դասախօսէ հայերէն, կրօնագիտութիւն, ֆրանսերէն և եկեղեցական պատմութիւն, Տ. Գիւտ արեղա՝ գեղագրութիւն, Ցարութիւն էֆ. Քէաշէեան թուրքերէն և Տիգրան էֆ. Բալասեան՝ թուաբանութիւն, աշխարհագրութիւն և ընդհ. պատմութիւն։

ԱՓՇԷՀԻՐԷՆ ծանուցանելով մահը Տ. Գրիգոր քհ. Այտընեանի, երկու քահանայի եւս պէտք ունենալնին յայտնած և Պատրիարքարանէ անօրինութիւն մը խնդրած են։

ՊԱՇՔԱԼԷԻ Թաղ. Ժողովը շնորհակալութիւն կը յայտնէ Ս. Պատրիարք Հօր, որ տակէ առաջ ծաղկեալ փիլոն կրելու արտօնութիւն տուած էր Առաջն. տեղապահ Տ. Ներսէս քհ.ի։

ԳՈՒՐՏՍՊԷԼԷՆԷՆ կը գրեն մեզ Ցունուար 9 թուով.— Արմաշի նորընծաներէն Տ. Պսակ Արեղայ Պատր. արտօնութեամբ հոս այցելեց անցեալ ամսոյ 15ին և աւագ տօներու հանդէսներուն նախագահելով, Ս. Ծննդեան առաւօտ պատարագեց և քարոզեց։ Տեղւոյս Թաղ. Խորհուրդը ժամանակէ մը ի վեր հրաժարած էր թէեւ, սակայն Տ. Պսակ Արեղայի յորդորներուն անսալով՝ ետ առաւ իր հրաժարականը և դարձեալ ձեռնարկեց պաշտօնի։ Տ. Պսակ Արեղայ երէկ իրիկուն իր հրաժեշտի քարոզը ու օրհնութիւնները տալով, այսօր Ատաբազարի ճամբով կը մեկնի Արմաշ։

ԵՐԶՆԿԱՑԻ մեր թղթակիցը կը գրէ.— Անցեալ ուրբաթ, 30 դեկտ. Կեդրոնական վարժարանը կատարեց Ամանորի հանդէսը, որ տեւեց իբր երեք ժամ։ Նախ ծաղկոցի երեք դասարանները իրենց հանդիսադրութիւնը ներկայացուցին. փոքրիկները քանի մը երգեր երգեցին և արձակ ու յանգաւոր արտասանութիւններ ու տրամախօսութիւններ կատարեցին։ Ցետոյ թիւեր բաժնուեցան բոլոր աշակերտներուն և շաքար, տետրակ, պուպրիկ, օրացոյց են. նուիրուեցաւ հարիւրի չափ ուսանողներու. Ծաղկոցի բաժինը արձակուելէն վերջ, հանդէսին երկրորդ մասը սկսաւ ջութակի և նուագներու ընդմիջումներով. օրուան յարմար նիւթերու վրայ արտասանութիւններ և տրամախօսութիւններ տեղի ունեցան։ Հանդէսը փակուեցաւ վարժարանին աւագ-ուսուցիչ Մամիկոն էֆ. Վարժապետեանի աշակերտաց ուղղուած խրատական բանախօսութեամբ։ Հանդէսին ներկայ էին նաեւ Առաջ. փոխ. Ս. Հայրը, քահանաներ, Վարչական Ժողովը, Թաղ. Խորհուրդներու և Հոգաբարձութիւններու անդամներ և հարիւրապետ բժիշկ Տիմիթրաքի էֆ.։ Կիրակի օր ալ յան. 1ին քաղաքիս Քրիստինեան աղջկանց վարժարանին մէջ տեղի ունեցաւ մանկապարտէզի բաժինին յատուկ կաղանդի հանդէսը որուն ներկայ էր բաւական հոծ թիւով բազմութիւն մը։ Ս. Ծննդեան տօներէն անմիջապէս վերջ պիտի ձեռնարկուի առաջնորդական ընտրութեան. հաւանական ընտրելին է Առաջն. Փոխանորդ Տ. Արտաւազդ վրդ. որ մէկ քանի տարիներէ ի վեր հոս գտնուելով տեղական կեր. և եկեղ. պայմանները լաւ ուսումնասիրած է և հակառակ իր երիտասարդ տարիքին լուրջ խոհական բնաւորութիւն մը ունի և միեւնոյն ատեն կարող եկեղեցական մըն է։ Կաղանդի օրը Կեդր. վարժարանի Հոգաբարձութիւնը, ուսուցչական մարմինը, Զ. դասարանի ուսանողութիւնը հաւաքաբար Առաջնորդարան երթալով շնորհաւորեց փոխ. Ս. Հօր, Նոր Տարին։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ Փոխանորդարանէ Ազգ. Պատրիարքարանի.—Բնիկ Սկիւտարցի Պաղտիկ Աճէմեան անուն այժմ իբր 50 տարեկան, միջահասակ, մազերը սեւ և սպիտակախառն, աչքերը ծաւի, յօնքերը բարակ, քիթը միջակ, ընչացքը սեւ, դէմքը երկար, իրանը ոչ գէր և ո՛չ նիհար, արհեստով եազմաճի և ընտանեաց ու զաւակաց տէր ազգայինը տասը տարիէ ի վեր անյայտ եղած է։ Կը խնդրուի որոց ազգայիններէ, որ եթէ երբեք նորա ողջ կամ մեռած ըլլալու մասին ո՛ և է տեղեկութիւն ունին, հաճին Պատրիարքարանիս ծանուցանել։

ԽԱՍՔԻՒՂԻ Ս. Ստեփաննոս եկեղեցիին մէջ Դշ. օր տեղի ունեցաւ Այրի Տիկին Եւա Վարդանեանի յուղարկաւորութեան հանդէսը՝ ի ներկայութեան քահանայից և բարեկամաց։ Մեր ցաւակցութիւնները հանգուցեալին քեռորդի Պ. Լեւոն Միհրանեանի և ծնողացը։

ԱԶԳ.— Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և Ազն. Միհրան էֆ. Տ. Ներսէսեանի և Օրմանեան ու Տ. Ներսէսեան ընտանեաց բաղձանաց համաձայն՝ Թաղիս քարոզիչ Գեր. Տ. Հմայեակ Ս. Եպիսկոպոս Դիմաքսեան, հանդերձեալ է ամսոյս 15ին յառաջիկայ կիրակի առաւօտ, Ս. Պատարագ մատուցանել Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյ մէջ ի հանգիստ հոգւոյ ողբացեալ տիկին Ագապի Մ. Տ. Ներսէսեանի, և յետ Ս. Պատարագի՝ պաշտօն կատարել ի յիշատակ կենդանեաց և ննջեցելոց նոյն բարեհամբաւ գերդաստանաց։ Սկզբնաւորութիւն ժամերգութեանց ժամ $2\frac{1}{4}$ (Ը. Թ.), Ս. Պատարագի ժամ $4\frac{1}{2}$։

Կեդր. Բերայի Թաղ. Խորհրդոյ

ՎԱՐԺ ԳՐԱԳԻՐ ՄԸ

Տոմարակալութեան նամանաւանդ վաճառականական առեւտրի գործողութեանց ինչպէս նաեւ հայերէն, թուրքերէն և ֆրանսերէն թղթակցութեանց քաջ հմուտ և վարժ գրագիր մը պաշտօն կը փնտռէ ո՛ և է վաճառատան մէջ։

Դիմել խմբագրատունս։ 4—6

ԿԱՐԵՒՈՐ.— Կարդալ չորրորդ երես

ԲԱՐԻԶԻ ՊՈՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

25 Ցունվար 1906

Ֆրանս. 3%	(3% Français)	98 87
Օսմ. Միացեալ	(D. Nv. Unif.)	92 57
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	142 25
Պանք Օթթ.	(Banque Ott.)	611 —
Րէժի	(Tab. Turcs)	395 —
Թրանսվաալ	(Transvaal)	57 —
Սարագոսեան		91 —
Ռուսական 3%		68 —

ՌԷՍՄԻ

ՆՇԱՆ

Խասսաի օրտաւի Հիւմաեունեա մէնսուպ բէաիֆ սէքիզինճի Եօզպաշը լիվասը գումանտանը միրլիվա սաատէթլու Տէրվիշ բաշաեա իքինճի րիւթպէտէն Մէճիտի Ծըշանը գիշանը իհսան պույրուլմուշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐ ՑԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ.—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Զիհնի փաշա աւագ անդամ անուանուեցաւ Ելմտական Բարձր Ցանձնաժողովին։

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց նախարար Թէվֆիք փաշա երկու օրէ ի վեր հիւանդ ըլլալով, իր պաշտօնատեղին չյաճախեր։

ԹՈՒՐՔԵՆԻՊԱՐՍԻԿ առեւտրական և մաքսային պայմանագրին կնքման պատուիրակները գրեթէ ամէն կէտերու վրայ համաձայնած են և բանակցութիւնները վերջանալու վրայ են։

ԿԱՑՍ. ՀՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ.—Երկրորդ զօրաբանակին 20րդ զօրաբաժնին հրամանատար Սաաըդ փաշա որ հիւանդ էր, Վան. Սուլթանին հրամանով Պոլիս եկաւ և պիտի դարմանուի Համիտիյէ հիւանդանոցին մէջ։ Կայս. թիկնապահ մը և երկու բժիշկ ընկերացան փաշային, ուղեւորութեան ատեն։

ԿԱԼՈՒԱԾԱՏՈՒՐՔԵՐԸ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց գործադրութիւնը հետեւեալ որոշումներուն.—Կալուածատուրքերու հաւաքիչները, առաջուան պէս, Ելմտական Նախարարութեան իրաւասութեանը պիտի ենթարկուին և տուրքերու գանձումը կանոնաւոր կերպով պիտի կատարուի։ Ցանձնաժողով մը պիտի կազմուի Հաշուակալութեանց Ատեանին անդամներէն մէկին նախագահութեամբ և Ելմտական ու Քաղաքապետութեան Խորհուրդներուն անդամներէն մէյմէկ անձերէ։ Այդ յանձնաժողովը պիտի քննէ կալուածական տուրքերու մասին մատուցուելիք աղերսագիրները և պիտի կատարէ հարկ եղած գործողութիւնները։

ՇՈՒԷՏԱԿԱՆ դեսպան Պ. Ռոմէլ երէկ առտու Պոլիս դարձաւ կնոջը և աղջկանը հետ,

ՏԻԿԻՆ ԶԱՐԻՖԻԻ ԿՏԱԿԸ.— Տիկին Էլէն Զարիֆիի կտակին պատճէնը հասաւ Պատրիարքարան։ Կը հասկցուի թէ հանգուցեալը երկու միլիոն ֆրանք կտակած է Բերայի մէջ Ցոյն աղքատներու յատուկ հիւանդանոց մը հաստատելու։ Այս գումարէն 600,000 ֆրանքը պիտի յատկացուի գետնին և շէնքին, իսկ մնացեալը հիւանդանոցին պահպանութեան։ Ասկէ զատ Տիկինը 15,000 ֆրանք կտակած է Ֆիլօբթօխօս ընկերութեան, 20,000 Մեծ-Կղզիի Ցոյն հասարակութեան, 15,000 Ղալաթիոյ վարժարանին, 20,000 Աթէնքի Պառնասեան Սիլլօղօսին, 10,000 Թէնոսի Ֆիլօբթօխօս ընկերութեան, զանազան գումարներ իր ազգականներուն, 7000 ֆրանք իր ծառաներուն և 30,000 ալ կտակակատարներուն։ Կտակակատար կարգած է Մ. Լէօնիտաս Զարիֆին և Աթէնքի մէջ իրաւաբան Մ. Եանի Նասսմը։

ԱՐՃԷՇ գաւառակը (Վան) բնակող Ապտուլլահ աղա, որ ի բացակայութեան դատապարտուած էր և ցարդ չէր ձերբակալուած, անձնատուր եղաւ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.—Իշխանապետութեան կրթական վիճակին վրայ հրատարակուած վիճակագրութենէ մը կը հասկցուի թէ 1903-1904ին 40 մանկապարտէզ կար 2707 աշակերտներով։ Նախնական վարժարաններն էին 4344, որոնց երեք քառորդը պուլկարական են և մնացեալը օտար հասարակութեանց կը պատկանի։ Պուլկարիոյ բնակչութիւնը (3 միլիոն 744,283 հոգի, 901ի մարդահամարին համաձայն) և վարժարաններու թիւը բաղդատելով, 88 բնակիչի մէկ վարժարան կ՚իյնայ։ Ուսանողներուն թիւն է 340,668, որուն 100էն 68ը մանչ և 32ը աղջիկ։ Նոյն շրջանին պաշտօնավարած են 5425 ուսուցիչ և 2361 վարժուհի, միջին հաշուով մէկ ուսուցիչ 44 աշակերտի և կամ 480 բնակիչի։

ՇԻՐՔԷԹԸ.— Գրեցինք թէ Շիրքէթը մտադիր է Գատըգիւղի, Կղզիներու, Մալթէպէի և միւս նաւամատոյցներու շոգենաւային երթեւեկները ստանձնել՝ տարեկան 3000 ոսկի վճարելով Մախսուսէի վարչութեան։ Խնդիրը Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան յանձնուած ըլլալով, երկրին բարեզարդութեանը տեսակէտով ընդունելի դատեց զայն։ Շիրքէթը պիտի գնէ Մախսուսէի 19 ու 20 թիւ և Նեվսէր, Իհսան, Շահին ու Այտըն շոգենաւերը. իսկ միւսները պիտի չգործածուին։ Ասկէ զատ վեց նոր շոգենաւեր շինել պիտի տրուին Անգլիոյ մէջ։ Մալթէպէի ու Կղզիներու գիծին համար զատ շոգենաւ մը պիտի յատկացուի և Մեծ Կղզիին ու Հէյպէլիի միջեւ ալ փոքր շոգենաւ մը պիտի երթեւեկէ։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ Երկաթուղիներու Ընկերութիւնը յանձն առաւ ձրիաբար փոխադրել Ռումէլի գտնուող կայս. զինուորներու յատուկ վառելանիւթերը։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ 24 Ցնվ.— Քաղաքական շրջանակներուն մէջ շատ հաւանական կը նկատուի Էտուարտ թագաւորին եւ Վիլհէլմ կայսեր միջեւ հանդիպում մը, երբ Ալժէզիրասի Դեսպանախորհուրդը արդիւնք մը ունենայ։ Այդ հանդիպումին նպատակն է բարւոքել Անգլիոյ ու Գերմանիոյ յարաբերութիւնները։ Բրիտանական Նախարարութիւնը շատ նպաստաւոր է այդ ծրագրին։

ԱԼԺԷԶԻՐԱՍ. — (Պաշտօնական յայտարարութիւն).— Առաջին նիստին մէջ, Ժողովին նախագահ Ալմոտովար դուքը կարդաց Սպանիոյ թագաւորին մէկ հեռագիրը, ուղղուած դեսպանախորհուրդին, որուն շնորհակալութիւն կը յայտնէ իր անուան տօնին առթիւ յայտնած շնորհաւորութիւններուն համար, և կը մաղթէ որ իր աշխատութիւնները յաջողութեամբ պսակուին։ Ցետոյ կարդացուեցաւ վերջին նիստին մէջ Մարոքեան պատուիրակին կարդացած ճառին ֆրանսերէն թարգմանութիւնը։ Ահաւասիկ ամփոփոյթը ճառին վերջին մասին.— «Օգտակար թուեցաւ Էմիրին՝ խորհուրդ հարցնել իր խորհրդակիցներուն և Մարոքի մեծամեծներու, թէ մտադրուած միջոցներու և Մարոքի անկախութիւնը և տեղական սովորոյթները անաղարտ պահպանելով հանդերձ, անհրաժեշտ բարենորոգումներ գործադրելու մասին Տէրութեանց կարծիքը՝ պէտք է ստանալ։ Մարոքեան պատուիրակութիւնը կը յուսայ թէ տէրութիւնները այս մասին պիտի տան օգտակար խորհուրդներ, և պիտի օժանդակեն լաւագոյն միջոցները ընտրելու խնդիրին մէջ։ Այս միջոցներն անգամ մը որ միաձայնութեամբ ընդունուին տէրութեանց կողմէ պիտի գործադրուին՝ իրենց խորհուրդին համաձայն։ Էմիրը կ՚ուզէ որ քննուին հետեւեալ խնդիրները.— 1. Ոստիկանական վերակազմութեան հարցը։ 2. Ելմտական բարենորոգման, պատերազմական հրազէններու և որսի զէնքերու մաքսանենգութեանց բացարձակ արգիլելու խնդիրը՝ առանց Էմիրին մասնաւոր հրամանին պէտք ըլլալու, 3. Մարոքեան դրամին խնդիրը. 4. Մարոքցի հպատակներու և պաշտպանեալներու պարտական եղած հողագործական տուրքերու գանձման խնդիրը. 5. Նոր հասոյթներ գտնելու և ազգային պանքայի մը հաստատման խնդիրը։ 6. Նաւահանգիստներու մէջ և այլուր բարենորոգումներ ներմուծելու մասին 1880ի Մատրիտի պայմանագրին տրամադրութեան գործադրումը։ Դեսպանախորհուրդը ձեւական մէկ քանի փոփոխութիւններով միայն՝ ընդունեց զէնքերու մաքսանենգութեան արգիլման խնդիրը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Մինչեւ այսօր ընտրուած են 537 երեսփոխան և տակաւին պիտի ընտրուին 133։ Ընտրուողներն են 296 ազատական, 36 գործաւորական, 80 իրլանտական, այսինքն 412 նախարարական և 125 միութենական, որով ազատական դահլիճին մեծամասնութիւնը բարձրացաւ 287 քուէի։ Լորտ Րօզպէրիի որդին Լորտ Տէլմէնի Լինտոնէն երեսփոխան ընտրուեցաւ։

ՀՌՈՄ.— Իտալիա կ՚աշխատի նոր դաշնագրի մը համար բանակցիլ Հապէշիստանի հետ՝ սա հիմերուն վրայ.—Առեւտրական գործակալներ հաստատել Հապէշիստանի գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։ Երկրին մէջ հեռագրական թելերը ամբողջացնել։ Ամբողջ ներքնաշխարհին մէջ հանքերու մենաշնորհ ձեռք բերել,

ԲԱՐԻԶ.— Նշանաւոր վիպագիր Մ. Մարսէլ Բրէվօ ինքզինքը Ծերակոյտին ընտրելի պիտի ներկայացնէ իբր Մ. Ֆալիէրի յաջորդ։

—Մասնաւոր աղբիւրէ լուր կը տրուի թէ վարչապետ Ռուվիէ Վենեզուէլայի մէջ շահեր ունեցող տէրութեանց շրջաբերական մը ուղղելով՝ ծանոյց թէ Ֆրանսա ինչ միջոցներ ձեռք պիտի առնէ Վենեզուէլայի դէմ։ Գերման կառավարութեան ուղղուած գրկոյցին մէջ յիշուած է թէ Ֆրանսա կ՚երաշխաւորէ Վենեզուէլեան մաքսատուններու մէջ Գերմանիոյ ունեցած շահերուն պահպանումը։

ԱԹԷՆՔ.— Վլատիվոսթոքի ռուս նաւաբաժինը վաղը Պիրէան կը սպասուի։

ՊՈՒՔՐԷՇ.— Ռումէն կառավարութիւնը հերքեց այն լուրը թէ մտադրութիւն ունեցած ըլլայ միանալու Սերպա-պուլկար առեւտրական համաձայնութեան, և Սերպիոյ կողմը բռնելու՝ երբ տնտեսական պայքար ծագի Աւստրիա-Հունգարիոյ և Սերպիոյ միջեւ։

ՍԱՆ-ՖՐԱՆՉԻՍՔՕ.— Ամերիկեան Վալէնսիա շոգենաւը Պիլի հրուանդանին մօտ խորտակուեցաւ։ Ցիսուն հոգի խեղդուեցան։ Տակաւին 100 հոգի կան Վալէնսիայի մէջ։ Կացութիւնը շատ վտանգաւոր է թէ՛ նաւին և թէ մէջը գտնուողներուն համար։

ՊՐԷՍԹ.— Պրէսթի բացերը ռուսական Եուգէնիա շոգենաւը ընդհարեցաւ Մարկօ առագաստանաւին։ Երկուքն ալ ընկղմեցան եւ միայն եօթը ռուս նաւաստիներ ազատուեցան։

ԲԷՇԹԱ.— Կաշիի մեծ վաճառատունը՝ Սալոմոն Շթրաուս և որդիք սնանկացան։ Իսկոյն քննութեան ձեռնարկուելով տոմարներուն մէջ ծանր անկանոնութիւններ երեւան ելան։ Բացը 1,600,000 քուրոն է։ Վաճառատան պետերէն մէկը Ամերիկա փախաւ։

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԲԱԺԻՆԸ

ՀԱՐՍԱՆԻՔ

Կիրակի օր, 15 Ցունվար, Բերա Մամաճանեանց բնակարանին մէջ, Ֆէրիգիէ Տուվարճի փողոց, թիւ 78, տեղի պիտի ունենայ Ս. Պսակի Խորհուրդը Տիար Էտուար Մամաճանեանի, Օր. Էօժէն Գնանսուրաճեանի հետ։ Շնորհաւորութիւնները տեղի պիտի ունենան Մամաճանեանց բնակարանին մէջ։

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

12/25 Ցունվար 1906

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ՔՈՆՍՈԼԻՏԷ

Երէկ իրիկուան գոցուեցաւ	Օ. Ո.	100.23
Երէկուան էն բարձր գինը	»	$100.28\frac{1}{2}$
» էն վար գինը	»	100.21

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուան գոցուեցաւ	ֆր.	$138.\frac{1}{4}$
Երէկուան էն բարձր գինը	»	$138.\frac{1}{2}$
» էն վար գինը	»	$138.\frac{1}{4}$

Շիրքէթը Խայրիէ		36.—
Մետալլի Պանքա		6.—
Սելանիկի »	ֆր.	192.—
Քամէրոալ	Ա. Ո.	11.03
Քարասու Բրէվիլէժիէ	ֆր.	118.—
» Օրտինէր	»	101.—
Իզմիրի քարափ	»	595.—
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	Օ. Ո.	4.20
Թրամվայի բաժնեթուղթ	»	7.25
» պարտաթուղթ	ֆր.	485.—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	256.—
Անատոլ. Երկ. բաժնեթ.	Ա. Ո	18.52
Քարափ Կ. Պոլսոյ	ֆր.	513.—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբս. 1886		329.50
» « » 1903		271.—
Թրանսվաալ		58.—

ՑՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

Ցունական փոխառութիւն	ֆր.	264.—
Պանք Նաս. Կրէտ.	»	433.50
» » » Նոր	Օ. Ո.	398.—
Լաւրիոն	ֆր.	64.—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ոսկին 100 ղշ.էն	ղշ. փր.
Ֆրանսական ոսկի	87.20
Անգլիական ոսկի	109.33
Բոլ	91.—
Մեճիտիյէ արծաթ	108.04
Ռուսայի թղթադրամ	8.70
Քրիմէց	51.—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոնի վրայ չէք		ղրշ.	$110.\frac{7}{40}$
Բարիզի »	»	ֆր.	$22.82\frac{1}{2}$
Վիէննայի »	»	քուրոն	21.84
Պէրլինի »	»	մարք	18.59

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

Ֆրանսական Ռանթ 3%		98.87
Օսմ. միաց. գոնս. 4%	բաց	92.50
» » »	գոց	92.57
Ռումէլի երկաթուղի	ֆր.	142.50
Րէժիի պարտաթուղթ	»	395.—
Օսմանեան մաքս	»	477.—
Օսմանեան Պանքա	»	612.—
Քրէտի Լիոնէ	»	1090.—
Բարիզի Պանքա	»	1438.—
Աւստրիական Ռանթ	4%	99.75
Իտալական »	5%	104.86
Ռուսական »	4% 1901	83.50
Սպանիակ. արտ. փոխ.	4%	91.92
Ճաբոնական 4%		91.25
Պոլիս Քորսաքաին		632.—

ՀՐԱՆՏ ԴԱՄԻԱՆՈՍԵԱՆ

ՉՆԱՇԽԱՐՀԻԿ ԱԴԱՄԱՆԴՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

ԺԲ.

ՄՐ. ՊԷՐՆՕ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

[illegible]

... քովէն և առի։

—Սուտակը առէք, հարցուց Միշել զարմանքով։

—Անշուշտ, քսաւ Պէրնօ, ադամանդը անոր երկնցնելով։

[illegible] ... ռուս կ'կին օրինակներուն մէկ հաւաքածոն ունիմ և փորձառութեամբ չուզեցի ժամարմէքէ քար մը վտանգել։ Ասոր համար էր որ այս քարը գործածեցի։ Բայց ինչպէս գտաք զայն։

[illegible] ... պէս զի առանց իր գիտութեան մէջտեղ չհանուի։ Ասոր համար վստահ էի թէ ինք ալ նոյն գրութիւնը ի գործ պիտի դնէր։ Երբ այս գէշերուան խօսակցութիւնը հասաւ այն կէտին ուր [illegible] ... այս ատրճան պաշարումնութեան վրայ հիմնալով։

Միւսները իրենց տեղերը նստան, բացի գործակալէն, որ կալանաւորին ճիշդ ետեւը կեցաւ։

—Կը խնդրեմ որ սա գաւաթն լեցնէք, քսաւ Թօրէ սպասաւորին, և հանդարտօրէն ումպ մը առաւ։

—Երկար պատմութիւնով մը պիտի չձանձրացնեմ ձեզ, ըսաւ։ Նիւ Եորքի դատաւորները կը պատժեն ոճրագործները և շատ խիստ կը գտնուին անոնց նկատմամբ։ Սակայն ո՛րքան քիչ մարդիկ կ'ուսումնասիրեն մարդ մը ոճրագործելու պատճառները։ Եթէ մարդ անբարոյական կը ծնի, յանցանքը որու՞նն է։ Այն մարդուն ծնողքին կամ պարագաներուն չէ՞։ Բնական թերութիւն ունեցող մարդու մը վրայ կը կարեկցինք, եւ կը դատապարտենք ուրիշ մարդ մը որ բարոյական թերութիւն ունի։ Անշուշտ ես այս տեսակ մարդ մըն եմ։ Կը խոստովանիմ որ ոճրագործ մըն եմ և մինչև այնպէս եղած եմ, այսինքն անօրէն միջոցներով դրամ շարթած եմ։ Բայց դուք պիտի ըսէք, Մր. Պէրնօ, —այս միջոցին Թօրէ գործակալին կողմը դարձաւ անոր աչագրութիւնը հրաւիրելու համար և այս կերպով յաջողեցաւ ճերմակ բան մը ձգել իր գաւաթին մէջ— պիտի ըսէք որ գոհարավաճառի մը քով աշխատած եմ։ Ինչ որ ալ ըլլայ արժէքս, ուզեցի տրուեստագէտ մը ըլլալ, ինչպէս որ Մր. Միշել կ'ըսէր քիչ մը առաջ։ Իմ ապրուստս պարկեշտօրէն շահելու ձեւ մը ընելով։ Բարիզի առողջութիւնը խաբեցի եւ եթէ կասկածներ ալ ծանրացան վրաս, կարելի չեղաւ ապացոյց մը գտնել։ Այսպէս հիմա, երբ կը կարծէք որ ամէն բան բացատրուած է ձեզ համար, ես ալ ինչ բացատրած եմ ձեզ։ Պարզապէս ուզեցի ապացոյց մը չգտնէք այն ոճիրներուն համար, ուրեմն կ'ամբաստանէք զիս։

Թօրէ արագ շարժումով մը գաւաթը պարպեց, թէև Մր. Պէրնօ փորձեց արգիլել, և տասը վայրկեան ետքը մեռած էր։

ՎԵՐՋԱՑԱՒ

Ս. ՊԱՊԻԿԵԱՆ

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ

Թարմ և ախորժահամ թէյերու Սէյլանէ, Ճավայէ, Հնդկաստանէ և Չինաստանէ ուղղակի ներածուած։

Անմրցելի գիներով վաճառում մեծաքանակ և փոքրաքանակ։

Ղալաթիա, Տէյրմէն խան թիւ 3

Ցրչեալ մթերանոցը դիմել Մ. Աթանասի Փարթալի համբաւաւոր գինիներու և ոգելից ըմպելիներու համար։

20—13

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ԸՆՏԻՐ ՇՈՔՈԼԱՅԻ, ՔՈՒՏ ՔԱՔԱՕ

ԿԼԱՈՒՍ ՇՕՔՕԼԱ

3 ԳՈՐԾԱՆՈՑ
ԼՕՔԼ (ԶՈՒԻՑԵՐԻԱ) ՄՈՐԴՕ (ՖՐԱՆՍԱ)

20 ՄԵԴԱՅԼՆԵՐ
ԵՒ
ՊԱՏՒՈՅ ՎԿԱՅԱԳԻՐ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐ
Ի ՓԱՐԻԶ ԵՒ Ի ԼՈՆՏՈՆ

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐ
Աշխարհի գլխաւոր քաղաքներու մէջ

ԱՆԲԱՂԴԱՏԵԼԻ ՇՕՔՕԼԱ ԿԼԱՈՒՍ, ՔԼԱՈՒՍ

Կը ծախուի Բերա, ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԱՐՏԱԴՐԻՉՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ մեծ վաճառատուններուն մէջ որոնք անուանի են իրենց ծախած առաջնակարգ ապրանքներուն համար,

ՊՈՆ ՄԱՐՇԷ, ԲԱԲԲԻ

Ղալաթիա, անուշավաճառ Ս. ՄԻՍԱՅՕ, Հարաճճի փողոց ՀԱՄԻՕԴԻՍ ԵՒ ՋՕՔԱՍ, թէյի մթերանոց, ՔԱՖԷ ՏԻՒ ՃԻՆԻ, կամուրջին մօտ

Պոլիս, Յ. Գ. ՃԳՆԱՒՈՐԵԱՆ ՈՐԴԻՔ մթերանոցին մէջ մաքսին մօտ, —Անուշավաճառ Է. ՄԱՔՐԻ, կամուրջին մօտ, ՔԷԱՉԻՄ ՊԷՅԻ գեղի մթերանոցը, Եէնի Ճամի, ԱԼԻ ՖԱԻՔ, Գալըտ Բազար, ԱՆԹՕՆԻԱՏԻՍ

Գործակալ, Է. ՏԷՔԱՌԻԷՍ, Անանիատի խան, Պոլիս,

Ցյաուս եօիոյան ծառաւ չքնեւ մարդը 16

Օ ԼՈՒՎՐԸ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ
Ա. Թ. ՏՕՄԱԿԻԱՏԻՍ

194, Բերա Մեծ Փողոց 194

ԱՄԷՆ ՕՐ վերջին նորաձեւութենէ վաճառքներ կ'ստանանք ֆրանսական ու անգլիական առաջնակարգ գործարաններէ։

ՄԵՏԱՔՍԷ՝ պլուզի ու հագուստի համար կրընատիններ, ֆանթէզի թիւլեր ու տեսակ տեսակ ֆանթէզի թափիններ։

ԱՄԵՆԱՃՈԽ հաւաքածոյ մը քօսթիւմի ու շրջազգեստի համար բուրդեղէն կերպասներու։ Վրանոցի համար քասթօններ ու ֆանթէզի քառաքիուլ։

ԺԱՆՍԱԿ բուրդեղէն բամբակեղէն, ամէն տեսակ ձեռնոց, թաշկինակ, քաշքոռսէ, բոլէռօ, կնոջ ու աղայոց գուլպայ. մետաքսէ ու բուրդէ միսոններ, օժիտի համար ճերմակեղէն ու ասեղնագործեր։

ԿԸ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐԵՆՔ մեր վաճառատունը՝ Բերայի ինչպէս նաև շրջակայ վայրերու մեծայարգ տիկիններուն, մասնաւորաբար գիներու աժանութեանը ու ծախուած վաճառքներուն ազնուութեան ու վայելչաձեւութեանը համար։

Գրի օրինակ և նմոյշ կը ղրկուի հետաւոր տեղերու յաճախորդաց 35

ՄԱՅՐԱԿԱՆ ԿԱԹԸ

Մայրական կաթն ալ գտնուեցաւ վերջապէս։ Ցայտնի է որ նորածնական կաթը զաւկցերիականէն խիստ ընտիր և աննդարար է։ Ֆրանսական

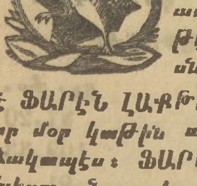

Ըռուսօ s'էrմօն (Մ. և Ս) Ընկերութիւնը Ֆօսֆարէն և Նորմանտիոյ ամենապտուղական կաթէն տղոց համար ընտիր սնունդ մը պատրաստած է ՖԱՐԷՆ ԼԱՔԹԷ ՖՐԱՆՍԷ անունով, որ մօր կաթին տեղը կը բռնէ բացարձակապէս։ ՖԱՐԷՆ ԼԱՔԹԷ ՖՐԱՆՍԷՆ խիստ անուշահամ է, մեծ ախորժով կ'ուտեն պէպէքներն և քանի՛ ուտեն՝ ա՛յնչափ կ'գիրնան ու կ'ուժովնան։ Տղոց ու կիներու հիւանդութեան մասնագէտ բժիշկներ պէպէքներուն իբր սնունդ միայն Ֆarէն Լafքէ Ֆranսէն կը յանձնարարեն որ խիստ դիւրամարս է, տղոց ստամոքսը չի խանգարեր, փորհարութիւն չի պատճառեր, անոնց ակռայ հանելն ու ոսքի ելլելը կը դիւրացնէ ու կը փութացնէ և զանոնք կը պաշտպանէ տղոց յատուկ ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ։ Անոնք որ իրենց սրտի հատորներուն առողջութեանը կը ցանկան և կը փափաքին ապագային հաւժկու, առողջ և կորովի տեսնել իրենց զաւակները, անհրաժեշտ է որ անունի նմանութենէ չխաբուին ու իրենց զաւակներուն իբր սնունդ փնտռեն միայն և միայն ՖԱՐԷՆ ԼԱՔԹԷ ՖՐԱՆՍԷՆ և տուփերուն վրայ ալ այս մարդուն։ Կը ծախուի ամէն մեծ նպարավաճառներու, դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։

Մեծաքանակ գնումներու համար դիմել Պլ. Ն. ՄԱՆՆԻՒԻ վաճառատունը. Կ. Պոլիս Նուրոսմանեան խան թիւ 23, 25։

31—50

ՏՈՔԹ. Ա. ԵՈՐԿԻԱՏԷՍ
ՆՈՐԱԳՈՅՆ ՄԷԹՈՏՈՎ ԵՒ ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՄԲ ԿԸ ԲՈՒԺԷ ՄՈՐԹԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ՈՒ ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԸ
ՈՐՈՆՑ ՄԱՍՆԱԳԷՏՆ Է

Տօքթ. Ա. Եօրկիատէս որ գաղղիական ախտի և մորթի հիւանդութեանց համբաւաւոր մասնագէտ Տօքթ. Ֆուռնիէի օգնականը եղած է Բարիզի մէջ, այս տեսակ հիւանդութիւններէ տառապողները բժշկական նորագոյն ու կատարելագործուած մեթոտներով կը բուժէ իր դարմանատան մէջ՝ Բերա Այնալըճէշմէ, Չուքուրվաճառ Լըպօնի վերնայարկը առաջին յարկի աջակողմը՝ ամէն օր կէսօրէն մինչև իրիկուն։

Մասնագէտ է մանաւանդ մազի յատուկ ամէն տեսակ հիւանդութեանց. եւրոպական վերջին գրութեամբ հիմնապէս կը բուժէ մազերու թափիլը, գլխու թեփն ու եղը։ Մորթային հիւանդութիւն ունեցողները Երեքշաբթի, Չորեքշաբթի և Շաբաթ օրերը (Ը. Թ.) ժամը 6էն մինչև ութ կ'ընդունի։

36—18

ՊԱՐԻ ՈՒՍՈՒՑԻՉ
Խ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ

Կ'ուսուցանէ Եւրոպական ամէն տեսակ պարեր, մեթոտով և խիստ դիւրութեամբ եղանակաւ։

Դիմել՝ Բերա, Կալաթա Սէրայի դէմ Միթէ որ Բերա, թիւ 11։ Պոլսոյ կողմ Մեծ Շուկայի Գալըաքճըլարի Դուռը ֆէսճի Սեդուճ աղայի խանութը։

9—10

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Յ. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ

ՁԿԱՆ ԻՒՂԵՐՈՒՆ ԱՄԵՆԱԸՆՏԻՐԸ

Անխտրական ձկան իւղ գործածել առողջներուն կը յանձնարարուի ՊԷՐԹԷԼԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ որ կամաց կամաց կը վերականգնէ ուժը՝ խիստ տկարցած հիւանդներուն և հրաշալի կը բուժէ արեան ապականութենէ առաջ եկած հիւանդութիւնները, մագձոտութիւնը, խոյլը (սքրաֆա), անարիւնութիւնը, աղոց երեսի և գլխու վէրքերը, հինցած ռոմաթիզմը, ծանր հարբուխը և անոր հետեւանքը եղող թոքախտը, աղոց անդամներուն թուլութիւնը, ճզզածութիւնը, ոսկորներուն ծռութիւնը, մասնաւորապէս աղոց ուժ տալու և արիւնը մաքրելու միակ դարմանն է։

ՊԷՐԹԷԼԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ միակ իւղն է զոր Բարիզի բժշկական Ակադեմիա ընդունած ու յանձնարարած է հանրութեան վստահութեանը, կը ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու և մթերանոցներու մէջ. կեդրոնատեղին է Maison L. Frère, 19, rue Jacob, Paris, կեղծելու համար ՊԷՐԹԷԼ անունը փնտռեցէք շիշերուն վրայ։ Ծանր հարբուխի և կուրծքի հիւանդութեանց դարմանումին համար ՊԷՐԹԷԼԻ ԲՐԻՕՋՕԹՈՎ ԽԱՌՆ ԻՒՂԸ փնտռեցէք։

18—13

ՏՕՔԹ. ԲԱՐԱՂԱՄԵԱՆ
ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ—ԿՆԱԽՕՅԱԲՈՅԺ

Բարիզէ Մայրաքաղաքս վերադարձած ըլլալով՝ իրեն դիմող հիւանդները կ'ընդունի Դեղարանիս մէջ, Թագսիմի մօտ՝ թիւ 57, ամէն օր, ժամը (Ը. Թ) 7-10։

Իսկ աղքատները ձրիաբար կը դարմանէ։

Դեղարան Վ. ՔԷՕՄԻՒՐՃԵԱՆ
Բերա Մեծ փողոց Թագսիմի մօտ՝ թիւ 57

30—16

Ի՞ՆՉ ԿԵՐՑՆԵՄ ՏՂԵԿԻՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսուան ըլլան, մայրերը անոնց լաւ սննդարար ուտելիք գտնելու հետամուտ կ'ըլլան, ինչ որ շատ բնական է, քսա որուն, մայրական կաթը որչափ ալ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլեւս անբաւական կը դառնայ տղաք ուժովցնելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք։ Բարիզի ամենէն հռչակուած բժիշկը Տքդ. Ֆալիէռ նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը, երկար փորձերէ ու զննութիւններէ վերջ, յաջողած է հնարել աղոց համար առաջին կարգի սնունդ մը, ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌ անունով, որ Բարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի Բժշկական Համալսարաններէն գնահատուելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ տարածուած է։ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը չօքօլաի պէս խիստ քաղցրահամ է և միեւնոյն ժամանակ վերջին աստիճան սննդարար ու կազդուրիչ. մայրական կաթին կըրկին անգամը սնունդ կը պարունակէ, զոր ուտող տղաք կը սնանին, կ'ուժովնան, կ'աճին, կը կայտառնան, շուտով ոտքի կ'ելլեն և առանց հիւանդանալու ակռայ կը հանեն։

Հազարաւոր օրինակներ կ'ապացուցանեն որ Ֆօսֆաթին Ֆալիէռով սնած տղաք, քաջողջ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային։

Ամէն հասակէ անձինք անհրաժեշտ է որ գործածեն այս սքանչելի սնունդը։ Մանաւանդ ծերեր, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նիհարներ, որոնց վերջին աստիճանի ուժ, սնունդ և կորով կուտայ։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։

6—26

ԾԽԱՍԷՐՆԵՐՈՒՆ

Կամուրջին Էյին Էօնիւին կողմը դրամահատարանի աղլուարի կից ծխավաճառի խանութ մը բացած է Մէհմէտ Պէհճէտին էֆ.։ Նոյն խանութէն գնուած ծխաքանչիւր ծխախոտի համար մէկ տուփ Լինչէր գործարանին ապրանքին լեցնել պիտի նուիրուի յաճախորդներուն։

4—10

HUILE de HOGG

ՀՕԿԻ ՄՈՐԻԻ ՁԿԱՆ ԹԱՐՄ ԻՒՂ

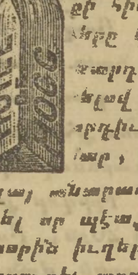

Համրածանօթ են այն առաջնակարգ արդիւնքները զորս վստահօրէն, անարիւն կամ կուրծքի հիւանդութիւն ունեցող անձերը կ'ստանան թարմ մորիւի ձկան հանուած իւղը գործածելով։ Այսու հանդերձ, կարեւոր արդիւնքներ ձեռք ձգելու համար, անհրաժեշտ է որ այս իւղն ըլլայ անարատ և ընտիր։ Աւելորդ է ըսել որ պէտք է զգուշանալ կեղծ կամ տարբեր իւղերէ, որոնք փոխանակ գոհացուցիչ արդիւնքներ տալու, առողջութիւնը խանգարելու միայն կը ծառայեն։ Հօկի իւղը ամէն նրբախնդրութիւն կ'ընծայէ անարատութեան և ազդուութեան, որոնք անհրաժեշտ են հիւանդներուն։ Իր անմխտելի գերազանցութիւնը աւելի քան 50 տարիէ ի վեր ճանչցուած է ամբողջ աշխարհի բժիշկներուն կողմէ և վարձատրուած է բոլոր արուեստահանդէսներէն։ Հօկի իւղը եռանկիւնաձեւ շիշերով միայն կը ծախուի։ Արտաքին պահարանին վրայ պահանջեցէք գործարանատէրերու միութեան երաշխաւորութեան դրոշմը։

Ձկան իւղ չկրցող խմողներուն կը յանձնարարուի ՀՕԿԻ ԷՄԻՒԼՁԻՕՆԸ որ ձկան իւղին ազդեցութիւնը ունի կատարելապէս։ Կեդրոնատեղի Կ. Պոլիս Նուրոսմանեան խան 23—25 Պլ. Է. Մաննի վաճառատունը։

50—20

ԹԷՅ ԽՄԵԼՈՒ ԵՂԱՆԱԿՆ Է

Թէյ խմելով կը տաքնանք, տաքնալով դիմադրած կ'ըլլանք շատ մը հիւանդութեանց որք կրնան առաջ գալ ցուրտէն։ Թէյ խմելով կը ստանանք կորով և առողջութիւն նոյնպէս կ'ունենանք սնունդ մը զոր և ո՛չ մէկ ըմպելի կուտայ մարդուն։ Միայն ՆԱՎՐՈՒԶԵԱՆ ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ թէյերն ու իրենց խառնուրդներն են որ իրենց ընտիր ու թարմ յատկութեամբ՝ օժտուած են այս առաւելութիւններով։ Նավրուզեան Իսագուլեան վաճառատունը ուղղակի Չինէն, Հնդկաստանէն, Սէյլանէն, Ճավայէն և մասնաւորապէս Ծարօնէն կը ներածէ այս ընտիր թէյերը որոնք ամէնէն դժուարահաճներն իսկ կը գոհացնեն։ Ֆասոնական յանձնարարութիւնները կը կատարուին ուղղամտութեամբ, փութով և խնամով։ Ուշադրութիւն իր ստորեւ գրուած հասցէին ու վերի վաճառանիշին։ Փնտռեցէք Նավրուզեան Իսագուլեան տան թէյերը։

* *

Մ. Ազատպոլեանի կանանցեղէններէ պատրաստած 23 տեսակ ընտիր fonukr-վաները որոնք վերի չափս մարքան կը կրեն, ամենապատուական են իրենց տեսակին մէջ։ Ֆասոնական յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին. վստահելի անձանց ապառիկ ևս կը ծախուի, կը գտնուի մեծ նպարավաճառներու և բանջարավաճառներու քով։ Կեդրոնատեղին է Նավրուզեան Իսագուլեան Թէյի վաճառատունը, Կ. Պոլիս, Ճէլալ Պէյ խանի ցակ, թիւ 10 և Փոճա խան՝ Թէթեղիգործարանը։ 20—7

ԲՈՒՆ ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

Հաճի Շահին յանձնարարուած հանդերձեղէնաց հայ վաճառատան բուն տէրն Արթակ Մօսիկեան որ իր գործատեղին փոխադրած է Մահմուտ Բաշայի փուռին դէմ, Եըլտըզ խան, վարի յարկ թիւ 16, իր շնորհապարտութիւնն յայտնելով՝ իրեն համակրող և զինք մեծապէս քաջալերող ազնիւ բարեկամաց, կը ծանուցանէ թէ ընտիր կերպասներէ յանձնարարուած չէք հագուստ կը շինէ 30% կանխիկ և միացորդն ամսական և կամ շաբաթական վճարումով։ Կը խնդրէ ազնիւ հասարակութենէն լաւ հաշուել և բազմածախս վաճառատուներու հրապուրիչ խոստումներէ չըլլալ և անգամ մը այցելել իր յաճախորդներն այնքան տարիներէ ի վեր գոհացնող «Հաճի Շահին»։ Կանխիկի համար 10% զեղչ։ Մինչեւ Յունուար 1 վաճառատունն կիրակի օրերը բաց է։

10—9

ՓԱԼԱՔԱՇԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԱՂՋԿԱՆՑ ԵՒ ԵՐԿՍԵՌ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ
ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿՕԹ

Գատըգիւղ, Մէօհիւրտար Ճատտէսի

Մասնաւոր արձակուրդը կը լրանայ Բշ. 9 Յունուար։ Աշակերտաց վերամուտը տեղի կ'ունենայ Գշ. 10 Յունուար, և նոյն օր դասախօսութիւնք կը վերսկսին։ Նոր աշակերտաց արձանագրութեան համար դիմել ի վարժարան ամէն օր առ Տեսուչն կամ առ Տեսչուհին։

4—8 Հիմնադիր-Տեսուչ Յ. Գ. ՓԱԼԱՔԱՇԵԱՆ

ՎՌԱՄՇԱՊՈՒՀ ԹԱՇՃԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Վկայեալ Պալս. Բժշկ. վարժարանէն եւ պաշտօնեայ ատամնաբոյժ Ազգ. Հիւանդանոցի

Այս անգամ իր բնակարանը Լանկայ Թուլումպայ Մէյտանը թիւ 64 իր սոր տանը փոխադրած ըլլալով, կը խնդրէ ազնիւ յաճախորդներէն որ հանրա պէտք եղած ժամանակ դիմել վերոգրեալ հասցէին։

Մեծ խնամքով կը դարմանէ փտած ամէն տեսակ ակռաներ և լնդերի ամեն տեսակ հիւանդութիւններ, նոյնպէս վերջերս Եւրոպայէ բերել տուած գործիքներու միջոցաւ խիստ ճարտարօրէն կը պատրաստէ և կը զետեղէ բնական յար և նման արհեստական ակռաներ։

Ինչպէս մինչեւ ցարդ, այժմ ալ կը շարունակէ իր այցելութիւնները շաբաթը երկու օր կէս օրէ վերջ Մաքրիգիւղ Սթամպոլ Ճատտէսի, Սանիման էֆ. Թէրզեանի դեղարանը և Սամաթիոյ Պօղոս էֆէնտի Ասատուրեանի դեղարանը։

Կը գտնուի նաև ամէն Բշ. եւ Եշ. օրերը կէս օրէ վերջ մինչեւ 11 Պահճէ Գաբու, Իզքի Բաբուլաւ դեղարանը։

50—29

ԿԱՐԵՒՈՐ

Ներկայիւս կուզանք ծանուցանել թէ գնահատելով Տէար Տօքթօր Կ. Խաչատուրեանի ըրած արդիւնքը, զոր կրցաւ յառաջ բերել Պօմ տը Ֆիկ (Beaume de figues) գործածութեամբ ընտանեկան հիւանդութեամբ տառապողները դարմանելով՝ գործակից ըլլալու կարգուած ենք զինքը որ պատրաստ է դարմանել իրեն դիմողները ամէն օր մինչեւ կէս օր իր բնակարանը Իւսկիւտար Սելամսըզ և Չորեքշաբթի ու շաբաթ օրերը ժամը 7—8 կէս օրէ վերջ Պէրպէրեան դեղարանը ի Կէտիկ Բաշա։ Անձամբ կայցութեան մէջ գտնուողները ձրի։

Societé de Bienfaisance mutuelle des femmes Jolliet. Ill. U. S. A.

Կանանց հիւանդութեանց Ամերիկեան Բարեգործական ընկերութիւն

Ներկայացուցիչ Ո. Սոլախեանց

Կ. Պոլիս Շէրին խան 50—12

8 ԱՄԻՍ ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄ 8

ԱԴԱՄԻԿ

ԱՌԱՆՑ ՈՒԵՒ Է ԿԱՆԽԱՎՃԱՐԻ

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՉԱՓՈՒ ՎՐԱՅ ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԷՆՔ ԱՐԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ ՀԱՄԱՐ

ՑՈՒՑՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒ ԵՒ ԱԺԱՆ

ԿԱՐՄԻՐ ԱՔԼՈՐ

299, Մահմուտ Փաշայ, 299

71, Թարագճըլար. 71

16—35 ՍՏԱՄՊՕԼ

[illegible]

ՏՕՔԹ. Ք. ՃԷՉՎԷՃԵԱՆ

Եէտի-Գուլէի Ս. Փրկչեան, Թաքսիմի Սէն-Ժօրժ և Գաւմ-Գաբուի Կայսերական Բժշկ. վարժարանի հիւանդանոցներու մէջ ներքին հիւանդութեանց, վիրաբուժական և մանկաբարձական ճիւղերուն հետեւած ըլլալով, այս անգամ միայուն կերպով հաստատուած է Մաքրիգիւղ Սագըզ Աղաճ։

Իրեն դիմող բոլոր հիւանդները կ'ընդունի ամէն օր իր տանը. վկայեալ աղքատները միշտ՝ իսկ շաբաթ օրերը կէս օրէ վերջ մինչեւ իրիկուն տունը հաւատակ ձրիաբար կը դարմանէ Եւրոպական նշանաւոր բժիշկներու կիրարկած նորագոյն մեթոտներով։

ՏՕՔԹ. Ա. ԶՕԼԱՔԵԱՆ

Հաստատուած է Բերա, Շիշլի փողոց թիւ 20 բնակարանը և կը դարմանէ մասնաւորապէս նոր մեթոտներով ներքին, ստամոքսային, աղեաց հին և նոր հիւանդութիւնները։

Կիրակի օրերէ զատ ամէն օրեր կէսօրէ վերջ հիւանդ կ'ընդունի 18—20

ԻԼԱՆ

Սէլիմիյէտէ, Հարէմ-Իսկելէսինտէ նըսֆէն միւհթէրէք օլան, Գէյլերպէյինտէ քէրէսթէճի Յովհաննէս աղանըն մալը օլան ֆըրըն, աթըլըք օլայ, Թալիպ օլան Բարմաք-Գաբուսու, Զէնճիրլի խան գարշըսընտա ֆըրընըն եանընտա Զիվիճի Սարգիս աղայա միւրաճաաթ էթմէլի։